

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“
ФАКУЛТЕТ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“
КАТЕДРА „СЪВМЕСТНИ ОПЕРАЦИИ И ПЛАНИРАНЕ“

МАЙОР ВАКЛИН ЗАХАРИЕВ КИРИЛОВ

**ИЗГРАЖДАНЕ НА СПОСОБНОСТИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ
НА ИНФОРМАЦИОННИ ОПЕРАЦИИ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

АВТОРЕФЕРАТ

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“

професионално направление: 9.2. „Военно дело“

докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“

Научен ръководител:

полковник доцент д-р Живко Добрев Желев

София • 2024 г.

Дисертационният труд е обсъден на катедрен съвет на катедра „Съвместни операции и планиране“, факултет „Национална сигурност и отбрана“ – Военна академия „Георги Стойков Раковски“, гр. София, на 6 февруари 2024 г. и е предложен за защита пред научно жури.

Авторът е докторант в същата катедра. Изследванията и разработването на темата са извършени във Военна академия „Георги Стойков Раковски“.

Материалите по защитата са на разположение на интересуващите се в стая № 300 на Военна академия „Г. С. Раковски“, тел. 26401.

Защитата на дисертационния труд ще се състои на 22.05.2024 г. от 14.00 ч. в зала А3 на Военна академия „Г. С. Раковски“, гр. София на открито заседание на научно жури в състав:

1. полк. доц. д-р Милко Йорданов Стефанов
2. полк. доц. д-р Красимир Пейчев Димитров
3. проф. д-р Велико Панчев Петров
4. полк. проф. д-р Николай Бонев Ничев
5. Полк. доц. д-р Румен Ангелов Маринов

Резервени членове:

1. полк. доц. д-р Станчо Георгиев Станчев
2. полк. доц. д-р Дилян Кирилов Марков

Автор: майор Ваклин Захариев Кирилов

Тема: „Изграждане на способности за провеждане на информационни операции на въоръжените сили на Република България“

Тираж: 10 броя

Отпечатан на 13.03.2024 г.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Сложната и динамична среда за сигурност създава нови предизвикателства пред въоръжените сили на Република България. За тяхното преодоляване следва да бъдат преразгледани спектърът от необходимите им способности, както и интеграцията в системата за колективна отбрана на НАТО. Основен акцент е изграждането на способности на въоръжените ни сили за провеждането на информационни операции и най-вече интегрирането им като функция във всяка една способност във връзка с изпълняваните основни мисии на въоръжените сили, включително участието на Република България в информационни операции в съюзен формат и многонационална среда, като не се допусне негативно влияние върху националните ни интереси и изпълняваните от всички държавни структури и институции задачи и мероприятия в тяхна подкрепа.

Ако обърнем внимание на развиващите се конфликти, особено в Източна Европа, няма как да не направи впечатление изключителната роля на информационната война. Тя се базира на факта, че информационните технологии и информацията представляват стратегически ресурс, който е основополагащ както за националната сигурност, така и за успеха на военните операции.

Изведени са доста определения за „война“ и „военен конфликт“, но общото между тях е, че винаги има най-малко две противопоставящи се страни; използва се насилие в големи размери; наблюдава се сътресение в икономиките на въвлечените в конфликта държави; нивото на смъртност е високо и моралният климат в обществото се променя. Целите на всеки въоръжен конфликт или война са различни, но бихме могли да ги обособим в три основни групи: офанзивни, асимилативни и дефанзивни.

Динамиката на средата за сигурност и ролята на информацията като фактор в нея довеждат до промяна във функциите на въоръжените сили и в ролята, която имат за приноса към националната и международната сигурност. В съвременната среда за сигурност актуалните рискове и заплахи твърде трудно биха се повлияли от традиционните способности и инструменти в посока запазване и повишаване нивото на национална и международна сигурност, а оттам и активирането на чл. 5 от Вашингтонския договор става все по-малко вероятно. Нивото на сигурност е пряко свързано с влиянието върху средата, която я определя. Това налага използването на нетрадиционни похвати, които да въздействат по желания от нас начин на съответстващите им

домейни в посока формирането на среда за сигурност, намаляваща до минимум рисковете и заплахите.

С повишаване на технологичния напредък информацията става все по-силен инструмент в манипулирането на средата, като голяма част от заплахите са пряко свързани с нея. Това от своя страна налага използването на информационните операции като най-подходящо средство за противодействие и запазване на сигурността. Поради тази причина е изключително важно да има изградени способности за провеждането на операции във всякакъв формат и от всякакъв тип, включително информационни, както на собствена територия, така и в международен формат.

Следователно въоръжените сили трябва да развият способности за провеждането на операции в информационната сфера, която от своя страна не е достатъчно изследвана от гледна точка на домейна, където въоръжените сили провеждат и моделират своите операции. Можем да кажем, че информационните операции обединяват всички компоненти на информационната среда и информацията, насочени към постигането на превъзходство в провежданите домейни, което ги прави важен елемент на бойната мощ.

В основата на информационните операции е информацията, което я прави основен фактор в реализирането на всяка от способностите на въоръжените сили на Република България. Това ясно сочи, че способността за провеждане на информационни операции не може да бъде разглеждана като отделна способност, а като интегрирана функция във всяка от способностите на въоръжените сили. Въпреки че във въоръжените сили информационните операции вече се разглеждат като ключов фактор в съвременните конфликти, все още няма изградена и действаща система за интегрирането им в способностите на въоръжените сили при изпълнение на основните им мисии.

От казаното дотук произтича и **актуалността** на настоящия дисертационен труд вследствие на факта, че необходимостта на въоръжените сили от провеждането на операции, пряко влияещи на информационната област, е нараснала до степен, която изисква развиването на способности, насочени към въздействие върху когнитивния домейн.

Всичко това позволява да се формулира следният **научен проблем**:

Съществува необходимост от изграждането и развитието на способности за планиране и провеждане на информационни операции от въоръжените сили на Република България.

При изследване на научния проблем е заложена следната **работна хипотеза**:

Информационните операции, като функция, биха могли да се реализират посредством изграждането и развитието на способности за планиране и провеждане на отделни информационни дейности. Това от своя страна е предпоставка за ефективно им реализиране в контекста на възприетия от НАТО всеобхватен подход за планиране и провеждане на операцията.

Като се отчетат актуалността, сложността, значимостта и необходимостта от анализиране на теорията и на схващанията за планирането и провеждането на информационни операции, **настоящият дисертационен труд си поставя за цел:**

Да се систематизира и изследва теорията, обхващаща същността на информационните операции и да се изследват пътищата за изграждането на способности, водещи до реализирането на информационни операции в състава на въоръжените сили на Република България.

Обект на изследването са *способностите на въоръжените сили на Република България за планиране и провеждане на информационни операции.*

Предмет на изследване в дисертационния труд са *направленията за изграждането и развитието на способностите за планиране и провеждане на информационни операции на въоръжените сили на Република България.*

За постигане целта на дисертационния труд са поставени за изпълнение следните **научноизследователски задачи:**

1. Да се изследват същността и съдържанието на информационните операции, информационната среда и връзката им със стратегическите комуникации.

2. Да се изследват процесите на изграждане и развитие на съвкупността от способности във въоръжените сили в контекста на информационните операции.

3. Да бъдат анализирани наличните способности на въоръжените сили на Република България за планиране и провеждане на информационни операции и да се предложат направления за тяхното развитие.

Методология на изследването. Подходи и методи

При решаването на научноизследователските задачи се използват следните научни методи – анализ, синтез, сравнение и експеримент.

Използвани са отделни елементи на научния подход:

•Идентификация на проблемна област и дефиниция на научен въпрос чрез метода на предварителния анализ.

Фази в предварителния анализ: изследване на интересни въпроси, идентифициране на ключови дейности, формулиране на целите и задачите и съставяне на план за изпълнението им.

•Систематично проучване на литературата по проблема – като средство за идентификация, оценка и интерпретация на съществуваща литература по проблемната област. Предимства: достоверност на резултатите, изчерпателност, създава основа за количествен метаанализ.

Фази в систематичното проучване на литературата: изготвяне на план, извършване на експеримент, обработка на резултати.

•Дефиниране на хипотеза чрез метода на систематично проучване.

•Валидиране или отхвърляне на хипотезата – чрез критичен анализ на резултатите, проверка и допълнителни наблюдения.

При разработката са използвани единствено публични и неклассифицирани източници.

Имайки предвид обхвата на изследването, при решаване на поставените задачи за постигане целта на дисертационния труд са наложени следните ограничения:

– използват се само източници, съдържащи неклассифицирана информация по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация;

– изследват се процесите на изграждане на способности, планиране и провеждане на информационни операции на базата на регламентиращи документи в НАТО и Република България.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави с изводи към всяка глава, общи изводи, предложения, заключение, използвана литература и осем приложения.

УВОД

Първа глава. СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНФОРМАЦИОННАТА СРЕДА

1.1. Информация и информационна среда

1.1.1. Същност на информацията

1.1.2. Характеристики на информацията

1.1.3. Информационна ситуация, предимство и превъзходство

1.1.4. Информационна среда и ролята ѝ във военните операции

1.2. Основни характеристики на съвременните информационни операции

1.2.1. Информационни операции, същност и съдържание

1.2.2. Принципи на планиране и провеждане на информационните операции

1.3. Роля и характеристика на стратегическите комуникации – връзки и зависимости с информационните операции

1.3.1. Същност, принципи и предназначение на стратегическите комуникации Изводи

Втора глава. ПРОЦЕС НА ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИ ВЪВ ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КАТО ФУНДАМЕНТ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ОПЕРАЦИИ

2.1. Процес на отбранително планиране (планиране на отбраната, базирано на способности)

2.1.1. Формиране на отбранителна политика

2.1.2. Дългосрочно планиране на отбраната

2.1.3. Изготвяне на Указания по отбранителна политика

2.1.4. Разработване на Програма за развитие на въоръжените сили

2.2. Планиране на способности

2.2.1. Определяне на мисиите и задачите на въоръжените сили

2.2.1.1. Разработване на Указания на началника на отбраната

2.2.1.2. Планиращи сценарии

2.2.1.3. Разработване на варианти за военен отговор/вариант за действие

2.2.1.4. Разработване на списъци със задачи

2.3. Определяне на необходимите способности

2.3.1. Разработване или актуализиране на областите на мисии/способности

2.3.2. Определяне на профилите на сценариите

2.4. Анализ на наличните способности

2.5. Използване на въоръжените сили

2.6. Анализ на съответствието – способности към мисии и задачи

2.6.1. Определяне на областите, в които съществуващите способности са достатъчни

2.6.2. Определяне на областите, в които съществуващите способности са в излишък

2.6.3. Определяне на дефицита от необходими способности на въоръжените сили

2.6.4. Приоритизиране на способностите

2.7. Разработване и избор на варианти за военен отговор/варианти за действие

2.8. Разработване на План за развитие на въоръжените сили

2.9. Разработване на Инвестиционен план-програма

2.10. Планиране на операциите на оперативен ниво

Изводи

Трета глава. АНАЛИЗ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА УЧАСТИЕ В ИНФОРМАЦИОННИ ОПЕРАЦИИ

3.1. Налични способности на въоръжените сили на Република България за провеждане на информационни операции

3.2. Интегриране и координиране на информационните операции в процеса на планиране на операциите като способност

3.3. Моделиране на организационни структури като основа за изграждането на способностите на въоръжените сили за планиране и провеждане на информационни операции

Изводи

ОБЩИ ИЗВОДИ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЖЕНИЯ

В *първа глава* на дисертационния труд са разгледани въпросите, свързани с теоретичните основи на информационните операции, тяхната същност и стратегическите комуникации като тясно свързани с информационните операции.

Във *втора глава* са изследвани изграждането и планирането на отбранителните способности на национално ниво, както и основата на изграждането на способности, приложими за информационните операции.

В *трета глава* е разгледан проведеният експеримент за дейността на работната група за информационни дейности, като в същото време се предлага алгоритъм за координиране на информационните дейности и тяхната деконфликтизация при планиране на дейностите за постигане на желаната цел, ефект или състояние. Предложени са модел за работа на Работната група за информационни дейности и структура в състава на Министерството на

отбраната с цел планиране и координиране на информационните операции като ключов компонент в изграждането на способности за провеждането на информационни операции от въоръжените сили.

В *заключението* са обобщени постигнатите резултати и се подчертава, че информационните операции като основна форма на информационната война имат за цел да предотвратят или разрешат конфликти, като се влияе на управленския елит на противостоящите сили в посока да се намали способността им за провеждането на операции и се използват информация и информационни системи. Тези операции трудно могат да се класифицират като настъпателни или отбранителни поради характера на средата, в която се провеждат. Но ефектът от тях може да бъде намален от провеждането на собствени информационни действия в национален или международен формат.

Дисертационният труд е съобразен с БДС ISO 7144:2011 „Оформяне на дисертации и подобни документи“. Цитирането на информационни ресурси е съобразено с БДС ISO 690:2021 „Информация и документация. Ръководство за библиографски позовавания и цитиране на информационни източници“. Номерирането на раздели и подраздели е съобразено с БДС ISO 2145:1999 „Документация. Номериране на разделите и подразделите в писмените документи“.

II. КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Първа глава. СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНФОРМАЦИОННАТА СРЕДА

1.1. Информация и информационна среда

В постоянно изменящата се среда за сигурност се наблюдава промяна на начина, по който се изграждат все по-сложни взаимодействия между държавните и недържавните субекти и зараждащите се противопоставяния. Процесите на глобализация, постоянната конкуренция за ресурси и нестабилността в политическата и социалната сфера се преплитат с религиозни и културни различия, които водят до повишаване на несигурността. Успоредно с това се наблюдава нов вид революция, която ни въвежда в ерата на решения, основани на компютърните системи и технологии, т.нар. информационна революция. Тази постоянно еволюираща сфера се припознава като информационна среда, включваща в същността си

самата информация, ползвателите, системите за обработка, съхранение и потребителите ѝ.

Не може да се даде само едно определение за „информация“, тъй като в различните области на знанието понятието има значения, които се различават и описват свойствата му от гледна точка на специфичната материя, в която се използва.

Информацията е неделима част от човешката природа, начин на живот и технологичен прогрес. Например устройства, създадени от хората, предават информация чрез различни видове енергийни потоци, като звукови вълни, механични вибрации или електромагнитни сигнали. Всички тези форми на енергия са всъщност различни изрази на информацията. С други думи, информацията позволява на човешкия мозък да влияе на други. Това е възможно благодарение на идеята за комуникация чрез избор.

Информацията, независимо от нейната форма, може да бъде измервана с помощта на мерна единица като ентропията. Този метод на измерване позволява сравнение и оценка на информацията подобно на измерването на масата на различни обекти със стандартни мерни единици.

Понятието „информационна среда“ до голяма степен се припокрива с понятието „физическа среда“, което включва всеки един компонент на заобикалящия ни свят, включително познатите ни пространства – земно, морско, въздушно и космическо. Което означава, че за да бъде успешна една военна операция в съвременните условия, ръководните органи следва да третират информацията за заобикалящата среда като част от пространството на операцията, а пренебрегването ѝ би могло да представлява сериозна заплаха за нейния изход.

Правят впечатление няколко фактора, които оказват влияние върху информационната среда – ключови за начина, по който можем да определим нейния характер. Първият фактор се припокрива с материалните и нематериалните части на информационната среда. На второ място е двойственият характер на информацията, заключаващ се в две основни отправни точки, от които можем да разглеждаме характеристиките ѝ.

За да си изградим максимално разбираема и близка до реалността картина за заобикалящата ни среда, необходимо е да разгледаме нейните три основни области, които в същото време са изключително тясно свързани помежду си и трябва винаги да се разглеждат в система, заедно със своите взаимовръзки. Това са физическата, информационната и познавателната област.

Информацията е изключително важна в съвременния свят и представлява нещо, което се използва и споделя на всички нива и сфери. Някои

от основните характеристики на информацията включват възможност за обработка, достъпност, пълнота, точност, своевременност и яснота.

Възможност за обработка. Информацията трябва да е достъпна за обработка, за да може да се използва. Това означава да бъде въведена в система, която я обработва и прави достъпна за употреба.

Достъпност. Информацията трябва да бъде достъпна за целевата аудитория и за структурите, които се нуждаят от нея. Това може да бъде постигнато по различни начини, като съхраняването на част от нея в общодостъпни места, използването на различни софтуерни платформи, удостоверяването на потребителите и други.

Пълнота. Информацията трябва да е цялостна и пълна, за да може да бъде полезна. Това означава да съдържа всички необходими данни и да бъде достатъчно подробна, за да позволи на потребителите да вземат правилните решения.

Точност. Информацията трябва да бъде точна и достоверна, т.е. да бъде проверена и потвърдена по отношение на надеждността на източниците, за да се гарантират нейната точност и достоверност.

Своевременност. Информацията трябва да е актуална и да отразява текущото положение на нещата. Това означава, че трябва да бъде събрана и обработена в реално време, за да може да е полезна.

Яснота. Информацията трябва да бъде ясна и разбираема за потребителите. Това означава да е представена в ясен и разбираем формат, за да може да бъде разбрана и използвана от потребителите, които имат необходимост от нея.

Тези характеристики са важни за правилното използване на информацията и за гарантиране на нейната качествена обработка и използване. Също така те са от значение за гарантирането на информационната сигурност и за предотвратяването на грешки, липси и други проблеми, които могат да доведат до негативни последици.

Когато говорим за информация, необходимо е тя да бъде сравнявана, обработвана и анализирана. За да бъде възможно това, добре е да разгледаме специфичния термин, който подпомага този процес, а именно атрибутът на информацията. Той представлява характеристика или свойство, което описва информацията и я прави уникална или различима от друга информация. Атрибутите могат да бъдат за потребност, състояние, изменение, достъпност, защита и източник на информация и са важни за разбиране на характеристиките на информацията и как те могат да се променят в различните контекст и условия.

Атрибутът за потребност на информацията е свойство, което определя необходимостта от информация в даден момент или ситуация. Това означава, че информацията може да бъде полезна и важна за един потребител, но не и за друг. Например военен анализатор може да изпитва нужда от информация за противниковите сили, но тази информация да е безполезна за лекаря.

Атрибутът за състояние на информацията е свойство, което определя нивото на достоверност, точност и актуалност на информацията. Състоянието на информацията може да се променя с течение на времето, като може да стане по-точна, по-надеждна или по-остаряла. Например информацията за местоположението на вражеската армия може да бъде точна, когато е получена, но може да се промени, ако вражеската армия се придвижи.

Атрибутът за изменение на информацията е свойство, което определя как информацията може да се промени във времето. Това може да стане когато бъдат добавени нови данни; старите данни бъдат променени, изтрити или прехвърлени на друго място. Например военният план може да се промени, ако бъдат получени нови данни за противниковите сили, които да бъдат взети под внимание. Тези атрибути могат да бъдат важни за разбирането на контекста, в който се използва информацията, както и за оценка на качеството и надеждността на информацията във всяка ситуация.

Атрибутът за достъпност на информацията е свойство, което определя колко лесно даден потребител може да получи достъп до необходимата му информация в даден момент. Достъпността на информацията може да бъде ограничена от различни фактори, като права на достъп, технически проблеми, липса на оборудване или мрежи и т.н. Например информацията, съхранена на твърдия диск на компютър, може да бъде недостъпна, ако компютърът се повреди.

Атрибутът за защита на информацията е свойство, което определя колко добре информацията е защитена от неоторизиран достъп, кражба, повреда или загуба. Защитата на информацията може да бъде осигурена чрез различни методи, като криптиране, пароли, бекъп, ограничаване на правата на достъп и др.

Атрибутът за източник на информацията е свойство, което определя откъде произхожда информацията. Източникът на информацията може да бъде официален или неофициален, надежден или ненадежден, вътрешен или външен.

Атрибутите на информацията са важни за всяко приложение, включително при военни операции. Те определят потребностите и целите на информацията и помагат за управлението на качеството и защитата на

информацията. От решаващо значение е военните лидери и съветници да разбират тези атрибути и да ги използват за вземане на решения, които да гарантират успешно изпълнение на военните операции и защита на живота на подчинения им личен състав. За да се гарантират високото качество и надеждност на информацията във военните операции, често се използват специализирани системи и технологии за събиране, обработка, анализ и разпространение на информацията.

Като основна причина за насочването на усилията в добиването на информация и в информационните дейности можем да посочим задоволяването на информационните потребности.

Задоволяването на информационните потребности е процес, при който се определя, събира, обработва и предоставя информация на отделни хора или организационни структури, за да се отговори на техните въпроси, да се разрешат проблеми или задоволят информационни нужди. Този процес може да бъде приложен в различни контексти, не само в бизнеса, образованието, науката и др., но също така може да бъде от голямо значение и в областта на военните операции.

Информационното състояние на една организация се определя посредством сравняването на необходимата и наличната информация, която е необходимо да осигури функционирането на системата. Задоволяването на информационните потребности е критичен елемент от успешното изпълнение на военните операции. То изисква събиране, анализ и предоставяне на точна, актуална и надеждна информация в реално време. За да се постигне, нужна е координация между различни екипи и системи за събиране и анализ на информация, както и гъвкавост и възможност за промяна на стратегията за задоволяване на информационните потребности в зависимост от контекста на операцията.

За осъществяване на дейността си всяка структура би се стремяла да добие максимално повече информация, за да задоволи своите потребности, като същевременно попречи на опонента си да задоволи собствените си информационни потребности. Това от своя страна поставя всяка от страните в определени условия и взаимовръзки по отношение на добиването и експлоатирането на информация. Онова, което реално дава превъзходство и е решаващо за изхода на операцията, е информационното превъзходство – състояние, при което се осигурява възможност за вземане на максимално информирано решение, предвиждане на състоянието на средата в множество моменти и етапи, моделиране на поведението и състоянието на компонентите на средата, както и защита на собствените ресурси от всякакво естество.

Информационното превъзходство е състояние, при което една страна разполага с превъзходство във владенето и използването на информацията, което ѝ дава предимство във военните операции, политическите преговори, контрола над медийното пространство и други области.

Информационното предимство е състояние, при което една страна или организация разполага с по-добра информация от конкурентите или опонентите си и може да я използва за постигане на своите цели.

Оперативното предимство е състояние, при което една страна разполага с по-голяма ефективност и гъвкавост при изпълнението на операции в сравнение с конкурентите или опонентите си. Оперативното предимство може да бъде постигнато с помощта на нови технологии, бързина на реакцията и висока степен на координация на дейностите.

Оперативното предимство се постига посредством съвременните технологии, за да бъде подобрена ефективността на дейностите, както и постоянно да се усъвършенстват уменията на личния състав и процесите, в които има роля. За да се постигне оперативно предимство, важно е да се инвестира в подходящи технологии и обучение на личен състав, което да гарантира високо ниво на квалификация и знания по отношение на работата с нови инструменти и методи.

Информационното превъзходство, информационното предимство и оперативното предимство са свързани понятия, които са основа за успешното изпълнение на различни видове операции.

Съгласно публикацията на НАТО АJP 10.1 от 2023 г. **информационната среда** е дефинирана като „среда, съставена от самата информация, личностите, организациите и системите, които получават, обработват и изпращат информацията, също така когнитивното, виртуалното и физическото пространство, в които тези процеси се случват“. Въоръжените сили изпълняват функциите си в информационна среда с постоянно променящо се съдържание и темпо. Промените от своя страна добавят допълнителна прослойка на сложност към процеса на планиране и изпълнение на операциите в определените от времето и пространството граници и въпреки възникналата сложност се наблюдава положителен ефект върху процесите на координация и постигането на целите.

С цел да бъдат изяснени взаимовръзките, зависимостите и отношенията между действията на въоръжените сили и характеристиките и условията на театъра на операцията следва да разгледаме факторите, оказващи влияние върху информационната среда, пряко формиращи конкретната информационна ситуация, в която оперират военните формирования. Можем да групираме факторите по два основни критерия: темпорален, отразяващ

времевия период на влияние; и функционален. Темпоралните фактори, които оказват влияние върху информационната среда, можем да дефинираме като дългосрочни, средносрочни и краткосрочни фактори. По функционален критерий факторите могат да бъдат оперативни, фактори на средата и ключови фактори на информационните операции.

1.2. Основни характеристики на съвременните информационни операции

Дефиниция за *информационната операция* е дадена в Съюзната доктрина за информационни операции АJP 10.1 и е определена като шабна функция за анализиране, планиране, оценка и интегриране на информационните дейности с цел създаване на желани ефекти върху волята, разбирането и способностите на противниците, потенциалните противници и целевите аудитории в подкрепа на целите на мисията. Възприемането на информационните операции като шабна функция разкрива възможност, която координира и интегрира ръководството и напътствията на стратегическите комуникации по хоризонтал във всеки военен щаб на НАТО, обвързан с информационни операции. Могат да бъдат дефинирани четири функции: анализ, планиране, интегриране и оценка.

Щабната функция насочва разбиранията на аудиторията за средата посредством оценка на информационната среда за идентифициране на когнитивните ефекти в аудиторията, които ще бъдат планирани като информационни дейности и координирани със съвместния таргетинг процес. Щабната функция на информационните операции стои в активна фаза в шабовете едновременно чрез планиране и интегриране на информационните дейности, обвързани с основната цел за създаването на когнитивни ефекти или дейности с по-широк спектър на поддръжка, които са предназначени за създаването на физически и/или виртуални ефекти и представляват техен информационен елемент. Като част от поведенческия центриран подход към операциите непрекъснатата оценка на публиката и влиянието на извършваните в средата дейности посредством оценка на информационната среда представляват принос от критично значение за оценката на операцията с цел определяне постигането на целите.

Съюзната доктрина за информационни операции АJP 10.1 разделя информационните операции на няколко атрибута, които са в тясна зависимост и са в основата на информационните операции: информационни дейности, комуникационни дейности и информационна среда. Тъй като разгледахме

информационната среда с нейните характеристики и особености, не е необходимо да бъдат представяни отново.

Информационните дейности съгласно АJP 10.1 са дейности, извършвани с каквито и да било способности и средства, насочени към създаването на когнитивни ефекти.

Комуникационните дейности съгласно АJP 10.1 са описани като информационни дейности, извършвани с инструментите на военните способности за връзки с обществеността и психологически операции.

Информационните операции се основават на определени принципи, които формират ролята им в процесите на планиране и съвместния таргетинг процес и така насочват начина, по който информационните дейности подпомагат изпълнението и постигането на целите на Алианса във всички нюанси на кампаниите на НАТО. Принципите на информационните операции, прилагани във всички оперативни нюанси в континуума на противоборството, са както следва:

Всеобхватно разбиране. Основата за информационните операции се извлича от разбирането на целите, насоките и намеренията на командира; насоките и указанията на стратегическите комуникации и всеобхватното разбиране на информационната среда; публиката, намираща се в същата тази среда, и начина, по който информацията ѝ влияе в среда на провеждане на операцията.

Наративна насоченост. Действията, образите и думите, извлечени от наратива, трябва да са съгласувани помежду си на всички нива – стратегическо, оперативно и тактическо.

Фокусирани ефекти. Планиращите информационни операции трябва да идентифицират ефектите, необходими за постигане целите на Алианса, и след това, използвайки тяхното разбиране по отношение на информационната среда, да изберат подходяща дейност или комбинация от дейности, за да създадат тези ефекти.

Интегрираност. Всички дейности да бъдат съпътствани от прилежащите им когнитивни ефекти и личният състав, отговарящ за информационните операции, да бъде интегриран в процеса на планиране и таргетинг, за да бъдат разпознати и обяснени поведенческите промени като резултат от изпълняваните дейности.

Ловкост. Личният състав, ангажиран с информационни операции, трябва да бъде гъвкав и готов за адекватен отговор към непрекъснато развиващата се информационна среда.

Централизирано планиране и децентрализирано изпълнение. Поради изискването за пълно интегриране на личния състав, ангажиран с

информационни операции, принципите на централизирано планиране и децентрализирано изпълнение се прилагат на всички нива на командване.

Адекватна оценка. Ключова част от информационните операции е ефективната оценка на краткосрочните и дългосрочните ефекти от дейностите, насочени към постигането на целите.

Принципите, съгласно национална публикация НП-3.10 – Доктрина за провеждане на информационни и психологически операции, са следните:

Единство на командването. Този принцип е основа на командването и управлението на стратегическо, оперативно и тактическо ниво. Прилагането му в информационните операции осигурява съгласуваност и логическа последователност при планирането и воденето на операциите.

Съгласуваност и последователност. Всички информационни дейности следва да бъдат съгласувани и провеждани последователно на всички нива на командване и управление. Ефективното планиране, връзката, координацията и сътрудничеството на всички нива са основни фактори за постигане целите на операцията.

Гъвкавост. Успешното провеждане на информационните операции се базира на възможността командващият/командирът да осигури и използва максимална гъвкавост и адаптивност към променящата се среда и своевременно да планира и прилага информационни дейности за преминаване от едно действие към друго.

Координация и последователност. В основата на информационните операции е голямото разнообразие на целите и подхода за последователното им интегриране със специфичните за операцията стратегически указания за изпълнение на военноинформационните дейности. Всички планове и дейности се координират и синхронизират по командната верига с политическите, военните и гражданските дейности, за да не оказват негативно влияние върху тези дейности и да не възпрепятстват постигането на желаните ефекти.

Надеждна разузнавателна поддръжка. Необходимо условие за успешното изпълнение на информационните дейности е надеждната разузнавателна поддръжка. Тя е съвместна дейност, която се организира и осъществява от Служба „Военна информация“ и разузнавателните органи на оперативно ниво във въоръжените сили. Експертите по информационни операции координират с разузнавателните органи (отдели, сектори и др.) на съответните нива изпълнението на разузнавателните изисквания, необходими за планирането, провеждането и оценката на ефективността на информационните дейности. При изготвянето на разузнавателната подготовка на бойното пространство в интерес на информационните операции се включват оценката на човешкия фактор, информационните технологии,

структурите за командване и управление, процесът за вземане на решение и уязвимостта на компютърната мрежа.

Централизирано планиране и децентрализирано изпълнение. Отговорността на командващия/командира за изпълнение на задачата е лична, но делегирането на права на подчинените и тяхната способност за работа в подкрепа на неговите намерения повишава ефективността на операцията. Чрез делегирането на права командирите дават свобода за действие на своите подчинени да се възползват при възникването на благоприятна възможност в непредвидена ситуация. Децентрализацията насърчава инициативността и поощрява своевременното вземане на решения.

Ранно привличане в планирането и своевременна подготовка. Планирането на информационните операции стартира на най-ранен етап, тъй като изпълнението на информационните дейности започва още преди началото на операцията.

Своевременност и бързина. За постигането на ефективност военноинформационните дейности се нуждаят от постоянен мониторинг и оценка, което позволява съкращаване на времето за вземане на обосновани решения и за провеждане на действия.

Непрекъснатост и продължителност. Дейностите, свързани с информационните операции, се провеждат непрекъснато, последователно и постоянно в мирно време, при кризи, конфликти и след приключване на конфликта на всички нива.

Мониторинг и оценка. Успешното изпълнение на информационните операции зависи от воденето на постоянно наблюдение и оценка на краткосрочните и дългосрочните резултати от всички провеждани дейности. Това се постига чрез събиране на информация от всички възможни източници и анализиране на постигнатите резултати. Установяването на промени в поведението на противостоящите сили, в отношението на гражданското население, в проявите на граждански вълнения и др. се използват при оценяване ефективността на информационните операции.

1.3. Роля и характеристика на стратегическите комуникации – връзки и зависимости с информационните операции

За да бъдат успешно изпълнени целите, които командирите си поставят, информационните операции следва да са цялостно интегрирани и координирани с всички други дейности, мероприятия и действия, извършвани от въоръжените сили и цивилните структури, имащи отношение и роля в зоната на операцията като част от силите на НАТО. За да бъдат постигнати

желаните ефекти, старшите шабове, прилежащите и подчинените им командвания заедно със стратегическото и политическото ниво е необходимо да съгласуват и синхронизират своите подходи в стремеж към максимален синхрон. Това би могло да бъде постигнато посредством детайлно, прецизно и цялостно координиране на ефектите в параметрите на информационната среда и обвързаните с нея военни действия на всички нива от стратегическо до тактическо в границите на една обща рамка, разглеждана като стратегически комуникации. Командирите би следвало да гарантират за това, че всяка информационна дейност, изпълнението на която има вероятност да засегне или повлияе други в зоната на интерес, е необходимо предварително да бъде координирана и синхронизирана с останалите в сферата на нейното въздействие.

Изводи към първа глава

1. Информационните операции са шабна функция, насочена към постигането на когнитивен ефект посредством оказването на натиск, манипулирането на информацията и възприятието на целевата аудитория, свързани с волевия ѝ избор.

2. Основните атрибути и принципи на информационните операции са тясно свързани с информационната среда, с процесите на планиране и таргетинг в рамките на операциите, което се явява основен компонент при изграждането на способности за провеждането на информационни дейности.

3. Стратегическите комуникации имат водеща роля в създаването на когнитивните ефекти на военно-политическо и стратегическо ниво като резултат от планирането и провеждането на информационни дейности, което са техен фундаментален инструмент и отговорност.

Втора глава. ПРОЦЕС НА ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИ ВЪВ ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КАТО ФУНДАМЕНТ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ОПЕРАЦИИ

Изграждането, поддържането и усъвършенстването на способностите на въоръжените сили за водене на операции се осъществява с провеждането на устойчива, целенасочена и гъвкава политика. Въоръжените сили развиват балансираните способности по всички компоненти с единна система за командване и управление в условията на мирно време, в условията на война

или доближаваща се до тази характеристика среда (ситуация) и при кризи като съвкупност от неделими един от друг императиви.

Когато разглеждаме основния подход за планиране, базиран на способности, правят впечатление взаимосвързаността и допълването на функции и характеристики, които са в строга зависимост и закономерност една от друга и същевременно определени от необходимостта за тяхното наличие и използване. Можем да твърдим, че няма способност, която да съществува самостоятелно и отделно от дадена структура, организация, личен състав, платформи, системи и процедури, които са фактически нейни носители. Неразделна част от развитието на отделна способност са поддържането, развитието и изграждането на отделните компоненти на способността.

2.1. Процес на отбранително планиране (планиране на отбраната, базирано на способности)

Планирането на отбраната е съвкупност от дейности за определяне, изграждане и развитие на необходимите способности и на свързаните с тях човешки, финансови, материални и други ресурси и услуги за постигане целите на отбраната и за изпълнение на задълженията на Република България в системата за колективна сигурност и отбрана. Целта на този процес е да защити и утвърди националните интереси чрез изграждане, поддържане и използване на адекватни на средата на сигурност отбранителни способности и чрез изграждане на оперативно съвместими модерни въоръжени сили с единна система за командване и управление в мирно време и при кризи. Обект на планиране са въоръжените сили и гражданските ресурси от транспортната и съобщителната система, здравеопазването, строителството, икономиката, енергетиката, селското и горското стопанство и други елементи на гражданската инфраструктура.

Дейностите по планиране на невоенния компонент от отбранителните способности на страната се регламентират с нормативни актове, осигуряващи готовността на страната за отбрана. Планирането на невоенния компонент от отбранителни способности се извършва в съответствие с потребностите на военния компонент.

Националната отбранителна стратегия разглежда отбранителната способност като възможност за изпълнение на действие/действия за постигането на определена цел/цели или желан краен резултат при определени условия и в съответствие с приети стандарти. Отбранителната способност е съвкупност от следните императивно неделими компоненти: доктрини, организационна структура, подготовка, материални ресурси, личен състав,

командване и управление, инфраструктура, оперативна съвместимост. Всеки структурен елемент на системата за отбрана може да има повече от една способност и всяка способност може да се предоставя от повече от един неин структурен елемент. В съответствие с подхода, базиран на способности, следва да се има предвид, че няма способност, която да съществува самостоятелно и отделно от дадена структура, организация, личен състав, платформи, системи и процедури, които са фактически нейни носители.

Поддържането, развитието и изграждането на отделните компоненти на способността са неразделна част от развитието на тази способност. Ключов етап от процеса на планиране на отбраната е определянето на способностите, които ще са необходими в операции сега и в следващите десет-петнадесет години. Поради тази причина основен инструмент за определяне на необходимите способности е планирането на операции. Чрез него дефинираните национални стратегически цели се декомпонират във военни цели, възможни операции и задачи, а те от своя страна – в сили и средства, необходими за изпълнение на тези задачи в операции.

Като се има предвид, че „отбраната на Република България е система от политически, икономически, военни, социални и други дейности за осигуряване на стабилна среда на сигурност и за подготовка и осъществяване на въоръжена защита на териториалната цялост и независимостта на държавата“, планирането на отбраната заедно с планирането и провеждането на операции се явяват системно определящи елементи за отбраната на страната. Планирането, подготовката и използването на способностите в операции са регламентирани в отделен набор от национални концептуални, доктринални и приложни документи, чрез които се определят всички детайли, необходими за практическото изпълнение на отделни дейности или задачи. Тези документи се използват и в процеса на планиране на отбраната, като на тяхна основа се определят вариантите за отговор/действие, възможните операции и необходимите за изпълнение задачи/действия в тези операции. Разработването, съгласуването, приемането, въвеждането и провеждането на всички тези документи се извършват съгласно Ръководството за развитие на националните концептуални и доктринални документи на въоръжените сили, като проектите на базовите и поддържащите доктрини се приемат от Съвета по отбранителни способности и по предложение на началника на отбраната се утвърждават от министъра на отбраната.

В зависимост от времевата рамка процесът на планиране на отбраната се организира и провежда чрез изпълнение на последователни дейности, обхващащи период от 10 – 15 години (дългосрочно планиране), до 6 години (средносрочно планиране) и 1 – 2 години (краткосрочно планиране).

Дългосрочното планиране е в синхрон с отбранителната политика, стратегическите цели (включително насоките за тяхното постигане), структурата и вижданията за развитие на организацията като част от политиката за национална сигурност в дългосрочен план.

Процесът на планиране на отбраната е последователност от следните етапи: „Формиране на отбранителната политика“, „Планиране на способности“, „Програмиране“, „Бюджетиране“ и „Изпълнение и отчет“. В рамките на изпълнението се реализира и процесът „Проектно управление“.

2.2. Планиране на способности

В етапа „Планиране на способности“ промените в средата на сигурност и взетите политически решения се „преобразуват“ в необходими способности за постигане целите на отбраната. Етапът включва следните дейности: определяне на мисиите и задачите на въоръжените сили, определяне на необходимите способности, анализ на наличните способности, анализ на съответствието, разработване и избор на варианти за преодоляване на недостига от способности, разработване на План за развитие на въоръжените сили, разработване на Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната.

Същността на този етап са определяне на отбранителните способности, които ще са необходими за следващите 10 – 15 години, и съставяне на план за тяхната поддръжка, развитие и изграждане. Етапът се повтаря на всеки 4 години (при провеждане на стратегически или на периодични прегледи на отбраната) или при необходимост – на 2 години.

Изходни продукти от етапа са:

- План за развитие на въоръжените сили;
- Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната;
- Приоритизиран списък на способностите.

Постоянният секретар на отбраната непосредствено ръководи и отговаря за отбранителното планиране. На този етап началникът на отбраната непосредствено ръководи и отговаря за определянето на необходимите отбранителни способности, като съгласува с министъра на отбраната основните военно-политически цели, военно-политическите сценарии и принципите, при които се използват военните и гражданските способности на страната за нейната ефективна отбрана.

2.3. Определяне на необходимите способности

По време на тази стъпка определените за изпълнение задачи/действия се групират по сходство (домейни) и по структури (формирования), които ще ги изпълняват в утвърдените планиращи сценарии.

Тази стъпка включва:

- разработване или актуализиране на областите на мисии/способности;
- определяне на профила на сценариите;
- разглеждане в Съвета по отбранителни способности.

Областите на мисии/способности групират заедно подобни или взаимосвързани задачи, за които се изисква самостоятелно или съвместно да бъдат разработени детайлизирани планиращи документи. Тези задачи или са специално определени за възможните операции, или произтичат от приет правен акт и могат да бъдат извършвани в мирно време, при извънредни обстоятелства или във военно време.

Профил на сценарий се разработва на основата на утвърдените концепции на операциите, утвърдените списъци със задачи, условията за изпълнение на задачите, стандартите и критериите за изпълнение на задачите. Той представя цялостната картина от планирани действия по възможните операции и в него се обобщават всички определени за изпълнение от въоръжените сили задачи/действия (необходими способности) по всички възможни операции от планиращия сценарий.

В профила на съответния сценарий задължително се включват видът и необходимото количество войскови единици, формиращи пакета от сили, за които има възложена задача (способност). Този пакет от сили и техните възможности за изпълнение на задачите/действията са минимално нужните изисквания за способности, с които ще се постигнат целите на операциите. При определяне на количеството се вземат предвид всички изводи и оперативни изисквания, произтекли от оценките на заплахите и на риска, така че те да бъдат покрити от силите, включително необходимите невоенни способности (поддръжка в интерес на операциите на въоръжените сили). При това се търси постигането на подходяща комбинация от боеспособни сили, така че да се покрият изискванията за съответните способности за провеждане на операциите не само по отношение на техния мащаб, но и по интензивност, вид, отдалеченост от пунктовете за постоянно базиране/дислокация и продължителност.

Съставът и количеството на необходимите сили и техните способности, в това число невоенните способности се определят, като се вземат предвид количествените и качествените изисквания за провеждането на операции по сценарий или комбинация от сценарии, изискващи максимално количество сили. За операции по останалите сценарии се допуска, че те ще се проведат от

формированията, определени като необходим комплект за този „най-тежък“ вариант.

Необходимата готовност в рамките на комплекта от сили се определя за своевременно и успешно изпълнение на задачите в операцията, изискваща най-бърза реакция по съответния сценарий, с най-високо ниво на риск за сигурността. Определените големина и състав на комплекта от сили се проверяват за приложимост чрез стрес-тест (командно-щабно учение или друга подходяща форма). В резултат на проверката (стрес-теста) пакетът от сили се коригира/допълва.

В приложение към профила за съответния сценарий за необходимите формирования (пакета от сили) може да се включи описание на войскава единица – за всеки необходим структурен елемент (формирование или група формирования), за който има задача, допълнена с условията на задачата и стандартите за изпълнение. В него са описани необходимите способности, които формированието/структурата/групата от формирования трябва да притежава, така че да изпълни определената му задача/мисия (самостоятелно, съвместно или във взаимодействие) съгласно определените условия и стандарти. Описанието се извършва по типови модули, които получават мисия и задачи в операция и ще реализират функцията „Планиране“ на операция/мисия/задача и елементи, носители на уникални способности.

2.4. Анализ на наличните способности

Анализът е дейност, насочена към описание на съществуващите способности. Тя включва също детайлизиране и оценка на съществуващата структура на въоръжените сили за изпълнение на задачи в операции. Като резултат от тези дейности се разработват три основни документа: „Профил на съществуващите области на мисии/способности“, „Профил на съществуващите способности“ и „Структура на въоръжените сили“.

При описание на способностите се извършват анализ, оценка и систематизиране (общо описание) на текущите възможности на съществуващите структури за изпълнение на задачи/действия в операции (съществуващите способности), така че да могат да се съпоставят с определените като необходими, за да се намери разликата.

Въз основа на описанията на способностите от профилите на войсковите формирования ръководителите на области на мисии/способности разработват:

- Профил на съществуващите области на мисии/способности с информация за текущото състояние на съществуващите способности в съответната област. Това описание е „противоположно“ и спазва формата на

Профила на необходимите области на мисии/способности, като представя сбор от всички текущи възможности на съществуващите формирания (структурни елементи) за изпълнение на задачи/действия в операции.

•Профил на съществуващи способности с информация за текущото състояние на съществуващите способности по съответния сценарий. Това описание е „противоположно“ и спазва формата на Профила на сценарий, като представя систематизиран сбор от всички текущи възможности на съществуващите структурни елементи за изпълнение на задачи/действия в операциите по този сценарий. При описанията следва за всяка от наличните способности да се постави и прогноза за това, за какъв период дадената способност ще бъде налична и какъв ресурс ще изисква нейното поддържане в следващите поне шест години. По този начин се дава по-ясна представа за необходимостта от развитие на наличните към момента способности, но се очаква да са в недостиг в краткосрочен план.

Оценката на съществуващата структура на въоръжените сили (ВС) се извършва, за да се оценят възможностите за изпълнение на определените задачи и за разработването при необходимост на адекватна структура на ВС, която да отговори на изискванията. Оценката на съществуващата структура се обвързва с областите на мисии/способности. Това става посредством изготвянето на матрица с области от способности, в която се въвеждат елементите на съществуващата организационна структура и списъците със задачите, необходими за изпълнение на мисиите, групирани в съответните области от способности и подредени на съответното ниво – стратегическо, оперативно и тактическо.

След сравняването на съществуващата структура на въоръжените сили с областите на способностите се определя структурата на ВС, която да отговори на изискванията на операциите. Изходният резултат е оформен в доклада „Необходима структура на въоръжените сили“. При разработването на структурата на ВС се определят най-малката и най-голямата структура, които ще получават мисии и задачи за операцията и ще планират действията на своите елементи, както вида и големината им (минимум наименование, организация и основни параметри). При необходимост от промяна на приетите нива на командване те се описват в документа като обхват и специфични задачи.

2.5. Използване на въоръжените сили

Под форма за използване на въоръжените сили се разбират външното изражение на реда и начинът на използването им за изпълняване на

поставените им цели и постигане на желаното крайно състояние. Основните форми за използване на ВС са операциите. Формирования от въоръжените сили могат да участват в съюзни или коалиционни кампании, мащабни операции и операции.

2.6. Анализ на съответствието – способности към мисии и задачи

Включват се следните дейности: определяне на областите, в които съществуващите способности са достатъчни; определяне на областите, в които съществуващите способности са в излишък; определяне на дефицита от необходимите способности на ВС за изпълнение на поставените им мисии и задачи; приоритизиране на способностите и утвърждаване на списъка.

2.7. Разработване и избор на варианти за военен отговор/варианти за действие

Включва следните дейности: разработване на варианти за преодоляване на недостига от способности, разработване на детайлизирани варианти, разглеждане в Съвета по въоръженията, в Програмния съвет и в Съвета по отбранителни способности.

2.8. Разработване на План за развитие на въоръжените сили

Тази стъпка включва следните дейности: разработване на План за развитие на въоръжените сили, разглеждане в Съвета по отбрана, изпращане за съгласуване и утвърждаване от Министерския съвет на Република България. Основните документи, необходими за разработването на Плана, са утвърдените концепции за преодоляване на дефицитите от способности, утвърден Приоритизиран списък, утвърдените необходима структура на въоръжените сили, профили на сценарии и областите от способности.

2.9. Разработване на Инвестиционен план-програма

Инвестиционният план-програма има за цел да осигури придобиване на „материалния“ компонент от способностите, заложен в Плана за развитие на въоръжените сили. Разработва се в голямата си част на основата на концепциите с избрани варианти за преодоляване на недостига от способности и формира единната интегрирана рамка на капиталовите разходи, включващи придобиване, интегрирана логистична поддръжка, извеждане от въоръжение

и/или модернизация на въоръжение, техника, оборудване и инфраструктура на отбраната, чрез реализация на инвестиционни, инфраструктурни, международни и други проекти. С Инвестиционния план-програма се внасят ред и прозрачност в разходването на средствата за капиталови разходи от бюджета на Министерството на отбраната и се набелязват основните направления за модернизация на Българската армия, като основен принцип е постигането на баланс между потребностите от способности на въоръжените сили и отпуснатите (налични и прогнозни) ресурси.

2.10. Планиране на операциите на оперативно ниво

Отбраната на Република България е система от политически, икономически, военни, социални и други дейности за осигуряването на стабилна среда на сигурност и за подготовката и осъществяването на въоръжена защита на териториалната цялост и независимостта на държавата. Планирането на отбраната заедно с планирането и провеждането на операции се явяват системно определящи елементи за отбраната на страната – процеси, които регламентират необходимите способности на въоръжените сили за провеждането и участието в операции. Оперативното ниво на планиране е основно, тъй като на него се планират кампаниите и мащабните операции и се формират основните изисквания към способностите, залегнали в плановете за операциите и кампаниите.

Изводи към втора глава

1. Планирането на отбраната, базирано на способности е метод, който регламентира отбранителното планиране и определя способностите и ресурсите, необходими за тяхното реализиране в контекста на отбраната на страната и поетите ангажименти на България към системата за колективна отбрана на НАТО.

2. За адаптиране на въоръжените сили към изискванията на променящата се среда е необходимо да се поддържа непрекъснат, рационален процес на планиране на силите, подкрепен от задълбочени аналитични изследвания и превръщане на способностите, определени в плановете, в адекватни структури на силите.

3. Анализът на процесите на планиране на отбраната, базирано на способности, както и планирането на операции на оперативно ниво показват, че те са тясно свързани и са основа за генерирането на необходими

способности на въоръжените сили за провеждането на информационни дейности в контекста на информационните операции.

Трета глава. АНАЛИЗ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА УЧАСТИЕ В ИНФОРМАЦИОННИ ОПЕРАЦИИ

Промените, които настъпиха през последното десетилетие на миналия век, предизвикаха въоръжените сили на Република България да функционират в нова среда на сигурност. Те наложиха нови политически и икономически възгледи за изграждането, развитието и използването на въоръжените сили. В резултат бяха проведени прегледи на отбраната и приети нови нормативни документи, както и планове за изграждането и развитието на въоръжените сили.

Тези промени доведоха до необходимостта от промени в структурата, състава и задачите на въоръжените сили, които да бъдат в състояние да се справят с новите предизвикателства. Подходът към планирането, изграждането и развитието на способности има за цел да запази нужните способности, да развие липсващите способности и да постигне баланс между нужните способности и наличните ресурси. Тези способности са свързани със специфични мисии и сценарии за използване на въоръжените сили.

3.1. Налични способности на въоръжените сили на Република България за провеждане на информационни операции

Когато разглеждаме способностите на въоръжените сили, необходимо е първо да ги дефинираме. В чл. 48 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България те са определени по следния начин: „Въоръжените сили са създадени от държавата военни и специализирани формирования и техни обединения, подчинени на специфична организация и ред на функциониране, които притежават и прилагат военни и специални средства за действие за осигуряване целите на отбраната на страната“.

Приетата през 2011 г. Стратегия за национална сигурност определя основните насоки и задачи за постигането на цели, към които въоръжените сили на България са съсредоточавали силите си. Във връзка с възникнала необходимост Стратегията за национална сигурност е актуализирана с Решение на Народното събрание от 14 март 2018 г. То очертава актуалните направления, в които въоръжените сили на Република България следва да

съсредоточат усилията си за изпълнение на националните интереси, приоритети и поетите ангажименти към НАТО.

Въоръжените сили на Република България имат определени цели, които включват защитата на националните интереси, гарантирането на териториалната цялост, независимостта и сигурността на страната. Те работят съвместно със съюзниците си, за да се противопоставят на възможни заплахи и да постигнат победа, както и да предприемат действия за задържане на заплахите на далечни разстояния от границите на страната за запазването на международния мир и сигурността. В съответствие с тези цели въоръжените сили на Република България поддържат и развиват необходимите способности за предотвратяване, отбрана и реакция на потенциални заплахи за осъществяването на националната политика в областта на отбраната. Те са готови да изпълняват своите задачи самостоятелно или съвместно с партньорите си от НАТО и Европейския съюз.

Съгласно Националната отбранителна стратегия е необходимо Република България непрекъснато да актуализира способностите на своите въоръжени сили, така че да съответстват и да са адекватни на промените в средата за сигурност. Тяхното изграждане и развитие се базира на принципите на интеграция, мобилност, достатъчност, приоритетност, съвместимост, ефективност, адаптивност и модулност. Те следват принципа на единство на силите, съчетан с оптимално използване на ресурсите, с ясно единоначалие и организационна подчиненост.

Терминът „отбранителна способност“ бихме могли да дефинираме като възможност за изпълнение на действие/действия за постигането на определена цел/цели или желан краен резултат при определени условия и в съответствие с приети стандарти. Способността е съставена от следните императиви, които представляват неделими компоненти, а именно: доктрини и концепции, организационна структура, подготовка, материални ресурси, личен състав, командване и управление, инфраструктура, оперативна съвместимост.

Всеки структурен елемент на системата за отбрана може да има повече от една способност и всяка способност може да се предоставя от повече от един неин структурен елемент. От казаното дотук става ясно, че всяка способност като структурен компонент от отбранителната способност притежава същата дефиниция и структурни императиви, включително оперативната способност и способността за провеждане на информационни операции.

При разглеждането на Плана за развитие на въоръжените сили на Република България до 2026 г. прави впечатление, че не са засегнати основни дейности, които оказват пряко влияние върху постигането на когнитивните

ефекти в целевата аудитория, а именно гражданско-военните отношения и връзките с обществеността, които от своя страна са пряко свързани с информационните операции и резултатите от тяхното провеждане. Положителното в Плана е, че са застъпени в голяма степен информационната и киберсигурността, както и системата за командване и управление, което ще предостави възможност на въоръжените сили да бъдат в състояние да отговорят адекватно на всяка заплаха, възникнала в тази част на информационния домейн, в който споменатите способности влияят.

Следва да се запитаме, как въоръжените ни сили, чиито способности не включват информационни операции, ще могат да планират и провеждат такива операции, ако не развиват подобни умения. Отговорът се заключава в бъдещата перспектива за развитие на въоръжените сили на Република България, където трябва да имаме амбицията да развием способности за провеждането на информационни операции, след което, посредством формулирането на информационна стратегия и политика за тези операции, те трябва да се превърнат в основа за развитието на този вид дейности. След това трябва да бъдат интегрирани в доктрините на въоръжените сили и в плановете за бъдещите им подобрения и накрая, да се изготви специфична Доктрина за информационни операции. В момента въоръжените сили на страната нямат ясно определена визия за своето бъдеще и липсват информационна стратегия и политика за информационните операции. В процес на разработване е нова „Доктрина за информационните и психологическите операции“, а съществуващата изглежда излишна, тъй като е обвързана с доктринални документи на НАТО, които вече не са актуални, а са подменени с нови.

Когато разглеждаме възможния напредък по отношение на планирането и провеждането на информационни операции от въоръжените сили на Република България, важно е да го правим, вземайки предвид текущите и бъдещите способности и умения, които трябва да развиваме с оглед на информационните операции. Оперативната съвместимост между въоръжените ни сили и тези на нашите партньори трябва да е на ниво, което да позволи ефективното изпълнение на многонационални съвместни операции. Тази съвместимост може да бъде постигната чрез изграждането на способности, които съответстват на общите амбиции, цели и стандарти на партньорството. Изучавайки информационните операции като цяло и разглеждайки отделните информационни дейности в контекста на аналитичното съпоставяне, можем да определим текущото състояние на собствените си способности за провеждането на информационни операции и да идентифицираме насоките за тяхното усъвършенстване.

Като анализираме организационната структура и ресурсите, използвани за информационни операции, можем да заключим, че в настоящия момент въоръжените сили на страната не разполагат с установени структури за изпълнение и/или участие в информационни операции.

Налице са функциониращи медийни центрове, отдели за психологически операции, екипи за гражданско-военно сътрудничество, специалисти по електронна война и екипи за киберзащита, които в известна степен допринасят към изпълнението на задачите чрез разгледаните информационни дейности като компоненти на информационните операции. Въпреки това не се постига ефект от техните дейности поради липсата на централен орган на стратегическо ниво с примерното наименование „Център за информационни операции“ и на оперативно ниво – „Работна група за информационни дейности“, където да се придобиват необходимите познания относно характера, съдържанието, планирането и провеждането на информационните операции.

Планирането и изпълнението на информационни операции е невъзможно без наличието на изградени структури, попълнени с добре обучен и подготвен личен състав, способен да участва в изпълнението им. И тъй като тези операции се провеждат основно на стратегическо и оперативно ниво, ключовият човешки фактор, ангажиран в тях, трябва да бъде съставен от висши офицери с необходимата квалификационна подготовка. Въпреки това обучението на личен състав във Военна академия „Г. С. Раковски“ в областта на информационните операции е изключително оскъдно в една от ключовите специалности „Стратегическо ръководство на отбраната и въоръжените сили“, като ситуацията е идентична и за обучаемите в „Стратегически курс“.

След като обобщим разгледаните аспекти на способностите по отношение на информационните операции, можем да заключим, че към момента въоръжените сили разполагат с неразвити или силно ограничени способности за тях. Тези способности не са включени в настоящия План за развитие на въоръжените сили, което създава значителен недостиг от гледна точка на нормативната рамка. Направеният анализ подчертава, че във въоръжените сили липсват способности за планиране и провеждане на информационни операции.

От представените данни става ясно, че в момента въоръжените сили на Република България разполагат със силно ограничени способности за планиране и провеждане на информационни операции и не са в състояние да изпълняват такива самостоятелно в целия обхват на приложимите информационни дейности. Те могат само частично да участват по някои от компонентите им и то при провеждането на съвместни информационни

операции в коалиционен формат, където дейностите, свързани с липсващите ни или недоразвити императиви от способността, се поемат за изпълнение от структури на НАТО, в които тези елементи са налични. Което означава, че въоръжените сили на Република България могат да подпомагат провеждането на информационни операции на НАТО единствено в частта с налични развити императиви на способност за изпълнението на дадена информационна дейност.

3.2. Интегриране и координиране на информационните операции в процеса на планиране на операциите като способност

Процесът на преглед на отбраната е жизненоважен за инициране изграждането на способности във въоръжените сили, включително способностите, свързани с информационните операции, което поставя основите за бъдещото им изграждане и интегриране със системата за сигурност и отбрана. От друга страна, този процес е непосредствено зависим от политическата воля и амбиция за създаването на инструмент, който по същество съдържа в себе си и борава с информационните дейности, техники и инструменти на информационните операции. Такъв инструмент би представлявал ключов фактор за гарантирането на стабилност и предвидливост във всички домейни на средата за сигурност и би подпомогнал в голяма степен системата за национална сигурност и отбрана за постигането на целите ѝ по най-ефективен и ефикасен начин. Това става възможно в резултат на създаването на когнитивни ефекти на стратегическо и оперативное ниво при разходването на сравнително по-малък ресурс в сравнение с други кинетични инструменти, заложи в системата за национална сигурност и отбрана.

Във връзка с изложеното бе проведен експеримент на оперативное ниво съгласно Заповед на началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД02-274/20.04.2023 г. Прието бе, че необходимите способности за провеждане на информационни операции, представени чрез информационните дейности и представляващи компоненти на информационните операции, са развити. В същото време ясно проличава важната роля на интегрирането им на оперативное ниво и когнитивните връзки с необходимостта от интеграцията им и на стратегическото ниво. Посредством експеримента беше проверена приложимостта на изградените способности за провеждането на информационни операции при планиране на операциите съгласно директивата за всеобхватен подход при планиране на операциите COPD v.3.1 конкретно във фаза 3 – „Оперативна оценка“ от процеса на

планиране на операциите на оперативно ниво. За целта бе приложен модел, отразяващ дейности по координиране на информационните операции в процеса на планиране на оперативно ниво.

Информационните операции изискват интеграция като централен елемент, тъй като всяко действие трябва да създава когнитивен ефект. Поради тази причина е необходимо да се гарантира, че личният състав, участващ в информационни операции, е напълно въввлечен в дейностите на всички щабове и техните компоненти и е детайлно информиран по отношение на всички провеждани дейности, свързани с бойния ритъм на операцията.

В основата на експеримента е изградената Работна група за информационни дейности (РГИД), която е отговорна за координирането на информационните дейности в рамките на щаба на оперативно ниво. Тя се управлява от назначен командващ информационните операции или от началника на дирекция „Комуникации“ и функционално от командващия на Съвместните оперативни сили. Организационно личният състав на РГИД се свиква като подгрупа на Съвета за координиране на информационни операции, ако се сформира такава, или по-вероятно на Координационния съвет за стратегически комуникации, а функционално – като подгрупа на Групата за планиране на съвместни операции.

Ключов компонент от интегрирането и координирането на информационните дейности, генериран и приложен в процеса на планиране, е „Алгоритъмът за деконфликтизация на информационните дейности“ под формата на сравнителна матрица (приложение 3 от дисертационния труд). Той подпомага избора на най-подходящите информационни дейности за постигането на желан резултат във всеки етап и/или фаза на операцията. Това се реализира чрез съпоставянето на всяка една информационна дейност спрямо останалите с цел да се провери дали тяхната комбинация влиза в конфликт помежду им, или има синергичен ефект.

Алгоритъмът позволява да бъде приложен за всеки център на тежестта, критична точка, ефект и/или събитие, върху които планиращите сметнат за необходимо да бъде въздействано посредством информационните операции. Това от своя страна представлява значителен принос към процеса на планиране чрез въвеждането на компоненти от стандарти и модели за интегриране. Експериментът показва и съществена роля на способностите за провеждане на информационни операции, проявени чрез интегриране на информационните дейности в процеса на планиране на операциите, провеждани от въоръжените сили на Република България както на национално ниво, така и в съюзен формат.

3.3. Моделиране на организационни структури като основа за изграждането на способностите на въоръжените сили за планиране и провеждане на информационни операции

Постигането на информационно превъзходство в средата на информационно противоборство се превръща в задължителен компонент в планирането и провеждането на операции в национален и съвместен формат, както и за гарантирането на оптимална предвидливост в поведението на компонентите на средата за сигурност. Този вид превъзходство не е константа и има относителен и временен характер и може да бъде реализирано чрез способностите за провеждане на информационни операции. Затова е важно да се включат такива операции във възможния бъдещ план за развитие на въоръжените сили на Република България.

Следващата стъпка трябва да бъде изготвянето на национална информационна стратегия и политика за информационни операции, но е важно отново да разгледаме съответните национални правни актове. Това се налага, защото в Стратегията за национална сигурност използването на киберпространството и на хибридните способности за въздействие са определени като заплахата: „В контекста на хибридните способности за водене на война опасност за националната сигурност представляват целенасочени действия на държави, публични и недържавни компании и организации, ориентирани към постигане на конкретни или стратегически цели“.

На следващо място е изграждането на структура за стратегически комуникации, тъй като тяхната роля не бива да се подценява. Те представляват ключов инструмент на водещите страни – членки на НАТО, за постигане на желаните от тях резултати както при управлението на кризи, така и при преследването на съюзните и националните интереси. Изключително важен процес, но за съжаление, в състава на въоръжените ни сили към момента няма изградена структура, която да бъде ангажирана с това.

Изграждането на способности за провеждането на информационни операции е непосредствено свързано с три основни аспекта: осигуряване на актуални концепции, доктрини и модели по отношение на информационните операции; развитие и усъвършенстване на вече съществуващи способности, свързани с информационните дейности; изграждане на нови способности за информационни дейности във въоръжените сили на Република България. Тук следва да подчертаем, че именно посочените в горните редове структури и процеси имат пряко отношение към развитието и на трите аспекта.

Предложената структура и основни отговорности на центъра могат да бъдат подлагани на промени и развитие. Създаването на подобен център би

оказало положително въздействие не само върху изграждането и развитието на възможностите за провеждане на информационни операции от въоръжените сили, но и върху тяхното участие в многонационални информационни операции.

Центърът би играл важна роля като основна управляваща структура, която би координирала и подготвяла въоръжените сили и страната не само за информационни операции, но и за нов тип военни действия, известни като информационна война. Този подход би имал силно отблъскващо действие срещу възможни информационни или военни агресии. Участието на въоръжените сили в евентуални конфликти или операции би допринесло за значително намаляване на ресурсите и загубите. Защитата от злонамерени информационни атаки би оказала благоприятно влияние върху политическата, икономическата и финансовата стабилност на страната. Това би имало положителен ефект и в социалната сфера, където чуждото влияние е достигнало неприемливи размери. Защитата на нашата култура и ценности биха оказали изключително благоприятен ефект върху настоящото и бъдещото поколение, което би помогнало за запазването на националната ни идентичност в света на глобализацията. И накрая, необходимостта от специалисти в областта на информационните операции би стимулирала научния потенциал и би помогнала за задържането на квалифицирани специалисти в страната. Обучението на военнослужещите за работа в Главния център за планиране и координиране на информационни операции и в Работната група за информационни дейности може да се осъществява чрез участие в курсове след завършване на Военна академия „Г. С. Раковски“ или други еквивалентни учебни заведения.

Изводи към трета глава

1. Прегледът на способностите на въоръжените сили на Република България показва, че има недостиг на ключови документи и структури и в резултат на това те не могат да провеждат информационни операции самостоятелно в пълния спектър информационни дейности.

2. Отсъствието или изтеклата актуалност на стратегическите документи, като Информационна стратегия, Информационна политика и Доктрина за информационните операции, пречи на своевременното и успешното изграждане и развитие на националните способности за провеждане или участие в информационни операции.

3. Планиране и провеждане на информационни операции от въоръжените ни сили може да бъде постигнато чрез изграждането на нови и

развитието на текущите способности на въоръжените сили за провеждането на информационни дейности.

4. За развитието на съществуващите и изграждането на нови способности за провеждането на информационни дейности би допринесло прилагането на предложения в настоящата глава на дисертационния труд модел „Ред за работа на Работната група за информационни дейности“ и създаването на „Главен център за планиране и координиране на информационни операции“.

III. ОБЩИ ИЗВОДИ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ

В резултат от работата по дисертационния труд бяха изведени следните общи изводи:

1. Тясно свързаните с информационната среда, с процесите на планиране и таргетинг основни атрибути и принципи на информационните операции ги определят като щабна функция, насочена към постигането на когнитивни ефекти чрез целенасочено повлияване на волевия избор на целевата аудитория.

2. Стратегическите комуникации са процес с ключова роля в планирането и провеждането на информационни операции на стратегическо ниво, както и в постигането на когнитивните ефекти в резултат от тяхната дейност, които са дълготрайни и целят запазването на информационно превъзходство и достигането на информационно преимущество.

3. Планиране на отбраната, базирано на способности е метод, който интегрира оценките от текущото състояние на въоръжените сили и проектира изграждането на бъдещите структури, представляващи уникални способности. Отбранителното планиране и планирането на оперативно ниво са тясно свързани процеси, ключови за развитието на бъдещите способности на въоръжените сили за провеждането на информационни операции.

4. Работната група за информационни дейности е важна част от всеки щаб на оперативно ниво, която дава възможност за ефективно включване на ефектите от информационната операция в подкрепа на мисията, целите и задачите на операцията. В национални условия основен проблем, от една страна, е отсъствието на доктринални документи и актуализирана доктрина за информационни операции, а от друга – липсата на структури и способности в областта на информационните операции.

5. Въоръжените сили на Република България не са способни да провеждат информационни операции самостоятелно с използването на целия спектър информационни дейности. Недостигът на важни стратегически документи в тази област, например актуална визия за развитието на въоръжените сили, информационна стратегия и информационна политика, затруднява успешното и своевременно изграждане и развитие на способностите на българските въоръжени сили, свързани с провеждането на информационни операции.

6. Развитието на способностите на въоръжените сили, свързани с планиране и провеждане на информационни операции, както и интегрирането им на оперативно ниво могат да бъдат постигнати чрез прилагането на предложения модел „Ред за работа на Работната група за информационни дейности“. От друга страна, създаването на Главен център за планиране и координиране на информационни операции би допринесло за разширяването на обхвата на цялата гама информационни дейности и тяхното интегриране и координиране в системата за национална сигурност.

Като се отчита актуалността на тематиката, разглеждаща изграждането на способности на въоръжените сили на Република България в информационни операции, и с цел развитие на оперативните им способности можем да сметнем за необходимо:

1. Да се разработи модел, чието прилагане да гарантира своевременното актуализиране на доктринални документи и поддържането им в съответствие с възприетите в НАТО нормативни документи в областта на информационните операции. Също така да бъде разработена и приета постоянно действаща Политика за информационните операции.

2. Да бъде създаден „Главен център за планиране и координиране на информационни операции“ като постоянно действаща функционална структура, който да подпомага ръководството на страната и на въоръжените сили за провеждането на или участието в информационни операции.

3. При планиране на операции от въоръжените сили или провеждане на щабни тренировки в национален формат да бъде назначавана работна група за информационни операции, която практически да подпомага операцията в ресорните ѝ аспекти съгласно предложения модел.

От казаното дотук можем да стигнем до заключението, че развитието на способности за провеждане на информационна война и информационни операции има дълга история, но не и в българските въоръжени сили. Липсата на такива способности е особено забележима, което пречи на въоръжените сили да участват равноправно в информационни операции в многонационална среда. Този дефицит може да бъде преодолян чрез приемането на концептуалните и организационните подходи, представени в дисертационния труд, и реализирането на представените предложения. Тяхното прилагане несъмнено ще доведе до положителни ефекти не само по отношение на изграждането на способности, свързани с провеждането на информационни операции от въоръжените ни сили, но и за цялостното им развитие.

Резултатите от научното изследване могат да намерят приложение при разработването на нормативни документи, свързани с планирането и провеждането на информационни операции, както и да послужат при инициране на процеса по изграждането на способности, свързани с провеждането на информационни операции. Също така дисертационният труд може да допринесе за актуализиране на учебни планове и програми посредством въвеждането на допълнителен опит, свързан с изучаването на информационни операции, и провеждането на курсове във Военна академия „Г. С. Раковски“, НВУ „Васил Левски“, ВВВУ „Георги Бенковски“ и ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

IV. ПРИНОСИ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Научни приноси

1. Обогатена е теорията за планиране и провеждане на информационни операции посредством изграждането на способности на въоръжените сили на Република България.

Научноприложни приноси

1. На основата на сравнителен анализ е изведен недостигът от способности на въоръжените сили на Република България за планиране и провеждане на информационни операции.

2. Доказани са необходимостта, приложимостта и ефективността на предложения модел „Ред за работа на Работната група за информационни дейности“ при планирането на информационните операции в рамките на съвместните сили.

3. Изведена е необходимостта и е предложена организационна структура, наречена „Главен център за планиране и координиране на информационни операции“, която би допринесла за развитието на настоящите и за създаването на нови способности в цялата гама информационни дейности.

Технически параметри на дисертационното изследване

Дисертационният труд е с обем 163 стандартни страници (основен текст) и 222 стандартни страници с приложения. Литературните източници включват общо 57 заглавия, от които 20 на кирилица, 37 на латиница, 18 нормативни акта и вътрешноведомствени документа, 4 интернет източника, 6 фигури, 2 таблици и 8 приложения. Брой на публикациите по дисертацията – 3.

V. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИЯТА

1. КИРИЛОВ, В., 2022. Информационните операции в новите реалности. В: *Сборник доклади от Годишна университетска научна конференция 2022, Том 4*. Научно направление „Сигурност и отбрана“, с. 63–73. Велико Търново: НБУ „Васил Левски“. ISSN 1314-1937; ISSN 2367-7481.

2. КИРИЛОВ, В., 2022. Роля на информационните операции в стратегическите комуникации и влиянието им върху съвременните конфликти. В: *Сборник доклади от университетска научна конференция „Актуални проблеми на сигурността“ 2022, Том 1*. Научно направление „Сигурност и отбрана“, с. 318–328. Велико Търново: НБУ „Васил Левски“. ISBN 2367-7465; ISSN 2367-7473.

3. КИРИЛОВ, В., 2023. Основни аспекти на изграждането на способностите за планиране и провеждане на информационни операции от въоръжените сили на Република България. В: *Сборник доклади от Годишна университетска научна конференция 2023*. Научно направление „Сигурност и отбрана“, с. 1095. Велико Търново: НБУ „Васил Левски“, ISSN 2367-7481.

GEORGI STOYKOV RAKOVSKI MILITARY ACADEMY
FACULTY OF "NATIONAL SECURITY AND DEFENSE"
DEPARTMENT OF "JOINT OPERATIONS AND PLANNING"

MAJOR VAKLIN ZACHARIEV KIRILOV

**BUILDING CAPABILITIES FOR CONDUCTING
INFORMATION OPERATIONS OF THE ARMED FORCES
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA**

ABSTRACT

for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor"

in the field of higher education: 9. "Security and Defense"

professional direction: 9.2. "War Affair"

Doctoral Program "Organization and Management of the Armed Forces"

Supervisor:

Colonel Associate Professor PhD. Zhivko Dobrev Zhelev

Sofia • 2024

The dissertation work was discussed at the departmental council of the "Joint Operations and Planning" department, " National Security and Defense" faculty - "Georgi Stoykov Rakovski" Military Academy, Sofia, on February 6, 2024 and was proposed for defense before a scientific jury .

The author is a PhD student in the same department. Research and development of the topic were carried out at the Georgi Stoykov Rakovski Military Academy.

Defense materials are available to those interested in room No. 300 of the Military Academy "G. S. Rakovski", tel. 26401.

The defense of the dissertation will take place on 22.05.2024 at 2:00 p.m. in hall A3 of the Military Academy "G. S. Rakovski", Sofia at an open meeting of a scientific jury composed of:

1. Col. Associate Professor PhD. Milko Yordanov Stefanov
2. Col. Associate Professor PhD. Krasimir Peychev Dimitrov
3. Prof. PhD. Veliko Panchev Petrov
4. Col. Prof. PhD. Nikolay Bonev Nichev
5. Col. Associate Professor PhD. Rumen Angelov Marinov

Reserve members:

1. Col. Assoc. Dr. Stancho Georgiev Stanchev
2. Col. Associate Professor Dr. Dilyan Kirilov Markov

Author: Major Vaklin Zahariev Kirilov

Topic: "Building capabilities for conducting information operations of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria"

Circulation: 10 copies

Printed on 13/03/2024

I. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION

The complex and dynamic security environment creates new challenges for the Armed Forces of the Republic of Bulgaria. To overcome them, the spectrum of their necessary capabilities should be reviewed, as well as the integration into the NATO collective defense system. The main emphasis is on building the capabilities of our armed forces to conduct information operations and moreover, their integration as a function in each capability in close relations with the main missions of the armed forces, including the involvement of the Republic of Bulgaria in information operations in an alliance format and multinational environment, while not allowing a negative influence on our national interests, tasks and activities performed by all state structures and institutions in their support.

If we pay attention to the developing conflicts, especially in Eastern Europe, the exceptional role of the information war cannot fail to make an impression. It is based on the fact that information technology and information constitute a strategic resource that is fundamental to both national security and the success of military operations.

Many definitions of "war" and "military conflict" have been put forward, but what they all have in common is that there are always at least two opposing sides; violence is used on a large scale; there is a shock in the economies of the countries involved in the conflict; the death rate is high and the moral climate in society is changing. The objectives of any armed conflict or war are different, but we could divide them into three main groups: offensive, assimilative and defensive.

The dynamics of the security environment and the role of information as a factor in it are leading to a change in the functions of the armed forces and in the role they play in contributing to national and international security. In the modern security environment, the current risks and threats would be very difficult to be affected by the traditional capabilities and tools in the direction of preserving and increasing the level of national and international security, and hence the activation of Art. 5 of the Washington Treaty is becoming increasingly unlikely. The level of security is directly related to the impact on the environment that defines it. This necessitates the use of non-traditional approaches to influence the corresponding domains in the way we want, in the direction of forming a security environment that minimizes risks and threats.

As technological advances increase, information becomes an increasingly powerful tool in manipulating the environment, with a large number of threats directly related to it. This, in turn, necessitates the use of information operations as the most appropriate means of countermeasures and maintaining security. For this reason, it is extremely important to have built-in capabilities to conduct operations in any format and of any type, including information, both domestically and internationally.

Therefore, the armed forces must develop capabilities to conduct operations in the information domain, which in turn is underexplored in terms of the domain where the armed forces conduct and model their operations. We can say that information operations unite all the components of the information environment and information aimed at achieving superiority in the conducted domains, which makes them an important element of combat power.

The basis of information operations is information, which makes it a major factor in the realization of each of the capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria. This clearly indicates that the ability to conduct information operations cannot be considered as a separate capability, but as an integrated function within each of the armed forces' capabilities. Although in the armed forces information operations are already seen as a key factor in modern conflicts, there is still no established and operational system for integrating them into the capabilities of the armed forces in carrying out their main missions.

From what has been said so far, **the relevance** of the current dissertation follows from the fact that the need of the armed forces to conduct operations directly affecting the information field has grown to a degree that requires the development of abilities aimed at affecting the cognitive domain.

All this allows to formulate the following **scientific problem** :

There is a need to build up and develop capabilities for planning and conducting information operations by the Armed Forces of the Republic of Bulgaria.

In researching the scientific problem, the following **working hypothesis** can be assumed:

Information operations, as a function, could be implemented through the building and development of capabilities for planning and conducting individual information activities. This, in turn, is a prerequisite for their effective

implementation in the context of the comprehensive approach adopted by NATO for planning and conducting operations.

Taking into account the relevance, complexity, significance and the need to analyze the theory and the concepts of planning and conducting information operations, **the current dissertation aims to purpose :**

To systematize and research the theory covering the essence of information operations and to explore the ways to build up capabilities leading to the implementation of information operations in the armed forces of the Republic of Bulgaria .

The object of the study is *the capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria for planning and conducting information operations.*

The subject of research in the dissertation work are *the directions for building up and development of the capabilities for planning and conducting information operations of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria.*

To achieve the goal of the dissertation, the following **research tasks are set for implementation :**

1. To examine the essence and content of information operations, the information environment and their relationship with strategic communications.
2. To examine the processes of building and developing the set of capabilities in the armed forces in the context of information operations.
3. To analyze the available capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria for planning and conducting information operations and to propose directions for their development.

Research methodology. Approaches and methods

The following scientific methods are used in the solution of scientific research tasks - analysis, synthesis, comparison and experiment.

Separate elements of the scientific approach were used:

- Identification of a problem area and definition of a scientific question through the method of preliminary analysis.

Phases in the preliminary analysis : researching interesting questions, identifying key activities, formulating goals and objectives and drawing up a plan for their implementation.

- A systematic review of the literature on the problem - as a means of identifying, evaluating and interpreting existing literature on the problem area. Advantages: reliability of results, comprehensiveness, creates a basis for quantitative meta-analysis.

Phases in the systematic study of the literature : drawing up a plan, performing an experiment, processing results.

- Defining a hypothesis using the systematic survey method.
- Validate or reject the hypothesis - through critical analysis of the results, verification and additional observations.

Only public and unclassified sources were used in the development.

Taking into account the scope of the research, the following limitations are imposed when solving the tasks set to achieve the goal of the dissertation work:

- only sources containing unclassified information within the meaning of the Law on the Protection of Classified Information are used;
- the processes of building capabilities, planning and conducting information operations are executed, based on regulatory documents in NATO and the Republic of Bulgaria.

The dissertation consists of an introduction, three chapters with conclusions to each chapter, general conclusions, proposals, conclusion, references and eight appendices.

INTRODUCTION

First chapter. **NATURE AND CONTENT OF THE INFORMATION ENVIRONMENT**

- 1.1. Information and information environment
 - 1.1.1. Nature of the information
 - 1.1.2. Characteristics of the information
 - 1.1.3. Information situation, advantage and superiority
 - 1.1.4. Information environment and its role in military operations
 - 1.2. Basic characteristics of modern information operations
 - 1.2.1. Information operations, nature and content
 - 1.2.2. Principles of planning and conduct of information operations
 - 1.3. Role and characteristics of strategic communications - connections and dependencies with information operations
 - 1.3.1. Essence, principles and purpose of strategic communications
- Conclusions

Second chapter. PROCESS OF BUILDING AND DEVELOPING CAPABILITIES IN THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF BULGARIA AS A FOUNDATION OF INFORMATION OPERATIONS

- 2.1. Defense Planning Process (Capability-Based Defense Planning)
 - 2.1.1. Formation of defense policy
 - 2.1.2. Long-term defense planning
 - 2.1.3. Preparation of Defense Policy Guidelines
 - 2.1.4. Development of a Program for the Development of the Armed Forces
- 2.2. Capability Planning
 - 2.2.1. Defining the missions and tasks of the armed forces
 - 2.2.1.1. Development of Chief of Defense Directives

- 2.2.1.2. Planning scenarios
 - 2.2.1.3. Develop military response/action options
 - 2.2.1.4. Develop to-do lists
 - 2.3. Determining the required capabilities
 - 2.3.1. Develop or update mission/capability areas
 - 2.3.2. Defining scenario profiles
 - 2.4. Analysis of available capabilities
 - 2.5. Use of the Armed Forces
 - 2.6. Match Analysis - Capabilities to Missions and Tasks
 - 2.6.1. Determining the areas where existing capabilities are sufficient
 - 2.6.2. Identifying areas where existing capabilities are redundant
 - 2.6.3. Determining the deficit of necessary capabilities of the armed forces
 - 2.6.4. Prioritizing capabilities
 - 2.7. Development and selection of military response/action options
 - 2.8. Development of a Plan for the Development of the Armed Forces
 - 2.9. Development of an Investment Plan-Program
 - 2.10. Planning operations at the operational level
- Conclusions

Third chapter. ANALYSIS OF THE CAPABILITIES OF THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF BULGARIA TO PARTICIPATE IN INFORMATION OPERATIONS

- 3.1. Available capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria to conduct information operations

3.2. Integrating and coordinating information operations into the operations planning process as a capability

3.3. Modeling organizational structures as a basis for building the capabilities of the armed forces for planning and conducting information operations

Conclusions

GENERAL CONCLUSIONS

OFFERS

CONCLUSION

REFERENCES

APPLICATIONS

In *the first chapter* of the dissertation, the issues related to the theoretical fundamentals of information operations, their essence and strategic communications as closely related to information operations are discussed.

The *second chapter* examines the process of building up and planning of defense capabilities at the national level, as well as the basis for building capabilities applicable to information operations.

In *the third chapter*, the conducted experiment on the activity of the working group for information activities is examined, while at the same time an algorithm for coordinating information activities and the process of their deconfliction when planning activities to achieve the desired goal, effect or state is proposed. A model for the work of the Working Group for Information Activities and a structure within the Ministry of Defense is proposed for the purpose of planning and coordinating information operations as a key component in building up capabilities for conducting information operations by the armed forces.

In *the conclusion* summarizes the achieved results and emphasizes that information operations as the main form of information warfare aim to prevent or resolve conflicts by influencing the ruling elite of opposing forces to reduce their ability to conduct operations and using information and information systems. These operations can hardly be classified as offensive or defensive because of the nature of

the environment in which they take place. But their effect can be reduced by conducting own information actions in a national or international format.

The dissertation is in accordance with BDS ISO 7144:2011 "Formation of theses and similar documents". Citation of information resources is in accordance with BDS ISO 690:2021 "Information and documentation. A Guide to Bibliographic References and Citation of Information Sources". The numbering of sections and subsections is in accordance with BDS ISO 2145:1999 "Documentation. Numbering of Sections and Subsections in Written Documents".

II. BRIEF DESCRIPTION OF THE CONTENTS OF THE DISSERTATION

First chapter. NATURE AND CONTENT OF THE INFORMATION ENVIRONMENT

1.1. Information and information environment

In the constantly changing security environment, there is a change in the way in which increasingly complex interactions between state and non-state actors and emerging oppositions are constructed. Processes of globalization, constant competition for resources and instability in the political and social spheres are intertwined with religious and cultural differences that lead to increased insecurity. At the same time, a new kind of revolution is taking place, which brings us into the era of solutions based on computer systems and technologies, the so-called information revolution. This constantly evolving sphere is recognized as an information environment, including in its essence the information itself, the users, the systems for processing, storage and its users.

It is not possible to give only one definition of "information", since in different fields of knowledge the concept has meanings that differ and describe its properties from the point of view of the specific matter in which it is used.

Information is an integral part of human nature, lifestyle and technological progress. For example, devices created by humans transmit information through various types of energy flows, such as sound waves, mechanical vibrations, or

electromagnetic signals. All these forms of energy are actually different expressions of information. In other words, information allows the human brain to influence others. This is possible thanks to the idea of communication through choice.

Information, regardless of its form, can be measured using a unit of measure such as entropy. This method of measurement allows comparison and evaluation of information similar to measuring the mass of different objects with standard units of measurement.

The concept of "information environment" largely overlaps with the concept of "physical environment", which includes every single component of the world around us, including the spaces we know - land, sea, air and space. Which means that for a military operation to be successful in modern conditions, management should treat information about the surrounding environment as part of the operation space, and neglecting it could pose a serious threat to its outcome.

Several factors that influence the information environment stand out - key to how we can determine its character. The first factor overlaps with the tangible and intangible parts of the information environment. In second place is the dual nature of information, resulting in two main starting points from which we can consider its characteristics.

In order to build the most understandable and realistic picture of our environment, it is necessary to consider its three main areas, which at the same time are extremely closely related to each other and must always be considered in a system, together with their interrelationships. These are the physical, informational and cognitive domains.

Information is extremely important in the modern world and is something that is used and shared at all levels and spheres. Some of the main characteristics of information include processability , accessibility, completeness, accuracy , timeliness , and spontaneity .

Ability to process . Information must be available for processing in order to be used. This means putting it into a system that processes it and makes it available for use.

Accessibility. The information must be accessible to the target audience and to the structures that need it. This can be achieved in various ways, such as storing some of it in public places, using different software platforms, authenticating users, and others.

Fullness. Information must be complete and complete to be useful. This means it contains all the necessary data and is detailed enough to allow users to make the right decisions.

Accuracy . The information must be accurate and reliable, i.e. to be checked and verified with respect to the reliability of the sources to ensure its accuracy and credibility.

Timeliness . The information must be up-to-date and reflect the current state of affairs. This means that it must be collected and processed in real time to be useful.

Clarity. The information must be clear and understandable for users. This means that it is presented in a clear and understandable format so that it can be understood and used by users who need it.

These characteristics are important for the proper use of information and for ensuring its quality processing and use. They are also important for ensuring information security and preventing errors, omissions and other problems that could lead to negative consequences.

When we talk about information, it needs to be compared, processed and analyzed. To make this possible, it is good to look at the specific term that supports this process, namely the information attribute. It is a characteristic or property that describes the information and makes it unique or distinguishable from other information. Attributes can be for need, condition, change, availability, protection and source of information and are important for understanding the characteristics of information and how they can change in different contexts and conditions.

An information need attribute is a property that defines the need for information at a given time or situation. This means that information may be useful and important to one user but not to another. For example, a military analyst may need information about opposing forces, but this information is useless to a physician.

The information status attribute is a property that determines the level of credibility, accuracy, and timeliness of the information. The status of the information may change over time and may become more accurate, more reliable or out of date. For example, information about the location of an enemy army may be accurate when received, but may change if the enemy army moves.

The information change attribute is a property that specifies how information can change over time. This can happen when new data is added; the old data is

changed, deleted or transferred to another location. For example, the military plan may change if new data on opposing forces is received to be taken into account. These attributes can be important for understanding the context in which the information is used, as well as for evaluating the quality and reliability of the information in any situation.

The information accessibility attribute is a property that determines how easily a user can access the information they need at a given time. The availability of information may be limited by various factors, such as access rights, technical problems, lack of equipment or networks, etc. For example, information stored on a computer's hard drive may be inaccessible if the computer crashes.

An information security attribute is a property that determines how well information is protected from unauthorized access, theft, damage, or loss. Information protection can be ensured by various methods, such as encryption, passwords, backup, restriction of access rights, etc.

The information source attribute is a property that specifies where the information originates. The source of information can be official or unofficial, reliable or unreliable, internal or external.

Information attributes are important for any application, including military operations. They define the needs and purposes of the information and help manage the quality and protection of the information. It is critical that military leaders and advisors understand these attributes and use them to make decisions that ensure the successful execution of military operations and the protection of the lives of their subordinate personnel. To ensure the high quality and reliability of information in military operations, specialized systems and technologies are often used to collect, process, analyze and disseminate information.

As the main reason for directing efforts in obtaining information and in information activities, we can point to the satisfaction of information needs.

Meeting information needs is the process of identifying, collecting, processing and providing information to individuals or organizational structures in order to answer their questions, solve problems or satisfy information needs. This process can be applied in various contexts, not only in business, education, science, etc., but it can also be of great importance in the field of military operations.

The information status of an organization is determined by comparing the required and available information that is necessary to ensure the functioning of the

system. Meeting information needs is a critical element in the successful execution of military operations. It requires the collection, analysis and provision of accurate, up-to-date and reliable information in real time. To achieve this, coordination between different teams and systems for gathering and analyzing information is needed, as well as flexibility and the ability to change the strategy to meet information needs depending on the context of the operation.

To carry out its activity, each structure would seek to obtain as much information as possible to satisfy its needs, while at the same time preventing its opponent from satisfying its own information needs. This, in turn, places each of the parties in certain conditions and relationships regarding the extraction and exploitation of information. What really gives superiority and is decisive for the outcome of the operation is information superiority - a state in which it is possible to make a maximally informed decision, to predict the state of the environment at multiple moments and stages, to model the behavior and state of components of the environment, as well as protection of one's own resources of any kind.

Information superiority is a state in which a country has superiority in the possession and use of information that gives it an advantage in military operations, political negotiations, control of the media space and other areas.

The information advantage is a state in which a country or organization has better information than its competitors or opponents and can use it to achieve its goals.

The operational advantage is a state in which a country has greater efficiency and flexibility in the execution of operations than its competitors or opponents. Operational advantage can be achieved with the help of new technologies, speed of response and a high degree of coordination of activities.

Operational advantage is achieved through modern technologies to improve the efficiency of activities, as well as to constantly improve the skills of personnel and the processes in which they play a role. In order to achieve an operational advantage, it is important to invest in appropriate technology and training of personnel to ensure a high level of qualification and knowledge in working with new tools and methods.

Informational superiority , informational advantage and operational advantage are related concepts that are the basis for the successful execution of various types of operations.

According to the 2023 NATO publication AJP 10.1, *the information environment* is defined as "the environment composed of the information itself, the persons, organizations and systems that receive, process and transmit the information, as well as the cognitive, virtual and physical space in which these processes are happening". The armed forces perform their functions in an information environment of constantly changing content and pace. The changes, in turn, add an additional layer of complexity to the process of planning and execution of operations within the boundaries determined by time and space, and despite the resulting complexity, a positive effect is observed on the processes of coordination and the achievement of goals.

In order to clarify the interrelationships, dependencies and relations between the actions of the armed forces and the characteristics and conditions of the theater of operations, we should consider the factors influencing the information environment, directly forming the specific information situation in which the military formations operate. We can group the factors according to two main criteria: temporal, reflecting the time period of influence; and functional. We can define the temporal factors that influence the information environment as long-term, medium-term and short-term factors. By functional criterion, the factors can be operational, environment factors and key factors of information operations.

1.2. Basic characteristics of modern information operations

An *information operation* is defined in Allied Doctrine for Information Operations AJP 10.1 and is defined as the staff function to analyze, plan, evaluate, and integrate information activities to produce desired effects on the will, understanding, and capabilities of adversaries, potential adversaries, and targets. audiences in support of mission objectives. Recognizing information operations as a staff function opens up an opportunity that coordinates and integrates strategic communications leadership and guidance horizontally across every NATO military headquarters committed to information operations. Four functions can be defined: analysis, planning, integration and evaluation.

The staff function guides audience understandings of the environment by assessing the information environment to identify cognitive effects in the audience, which will be planned as information activities and coordinated with the joint targeting process. The headquarters function of information operations is in an active

phase in headquarters simultaneously by planning and integrating information activities tied to the main objective of creating cognitive effects or activities with a wider range of support that are designed to create physical and/or virtual effects and represent their information element. As part of a behavior-centered approach to operations, continuous assessment of the audience and the impact of activities in the environment through an information environment assessment is a critical input to the evaluation of the operation to determine the achievement of objectives.

The Union doctrine of information operations AJP 10.1 divides information operations into several attributes that are closely related and are the basis of information operations: information activities, communication activities, and information environment. Since we have considered the information environment with its characteristics and peculiarities, it is not necessary to present them again.

Information activities according to AJP 10.1 are activities carried out by any methods and means aimed at creating cognitive effects.

Communications activities under AJP 10.1 are described as information activities conducted with the tools of the military's public relations and psychological operations capabilities.

Information operations are based on certain principles that shape their role in the planning and joint targeting process and thus guide how information activities support the implementation and achievement of Alliance objectives in all the nuances of NATO campaigns. The principles of information operations applied to all operational nuances in the adversarial continuum are as follows:

Comprehensive understanding. The basis for information operations is derived from an understanding of the commander's objectives, directions, and intentions; the guidelines and directions of strategic communications and the comprehensive understanding of the information environment; the audience in that same environment and how the information affects them in an operational environment.

Narrative focus. The actions, images and words derived from the narrative must be coherent with each other at all levels – strategic, operational and tactical.

Focused effects. Information operations planners must identify the effects required to achieve Alliance objectives and then, using their understanding of the information environment, select an appropriate activity or combination of activities to produce those effects.

Integration. All activities should be accompanied by their associated cognitive effects and the staff responsible for information operations should be integrated into the planning and targeting process in order to recognize and explain behavioral changes as a result of the activities performed.

Agility. Personnel involved in information operations must be flexible and ready to respond adequately to the constantly evolving information environment.

Centralized planning and decentralized execution. Because of the requirement for full integration of personnel engaged in information operations, the principles of centralized planning and decentralized execution are applied at all levels of command.

Adequate assessment. A key part of information operations is the effective assessment of the short-term and long-term effects of activities aimed at achieving objectives.

the principles according to national publication NP-3.10 - Doctrine for conducting information and psychological operations, are the following:

Unity of command. This principle is the basis of command and control at the strategic, operational and tactical levels. Its application in information operations ensures coherence and logical consistency in the planning and conduct of operations.

Consistency and consistency. All information activities should be coordinated and conducted consistently at all levels of command and control. Effective planning, communication, coordination and cooperation at all levels are essential factors in achieving the objectives of the operation.

Flexibility. The successful conduct of information operations is based on the ability of the commander/commander to ensure and use maximum flexibility and adaptability to the changing environment and to promptly plan and implement information activities to move from one action to another.

Coordination and consistency. The basis of information operations is the wide variety of objectives and the approach for their consistent integration with the operation-specific strategic instructions for the implementation of military information activities. All plans and activities are coordinated and synchronized through the chain of command with political, military, and civilian activities so as not to negatively impact these activities and prevent the achievement of desired effects.

Reliable intelligence support . A necessary condition for the successful implementation of information activities is reliable intelligence support. It is a joint activity that is organized and carried out by the Military Information Service and the intelligence bodies at the operational level in the armed forces. Information operations experts coordinate with the intelligence authorities (departments, sectors, etc.) at the relevant levels the implementation of the intelligence requirements necessary for planning, conducting and evaluating the effectiveness of information activities. The preparation of battlefield intelligence in the interest of information operations includes the assessment of human factors, information technology, command and control structures, the decision-making process, and computer network vulnerabilities.

Centralized planning and decentralized execution . The commander/commander's responsibility for task performance is personal, but delegating authority to subordinates and their ability to work in support of his intentions increases the effectiveness of the operation. By delegating rights, commanders give leeway to their subordinates to take advantage when a favorable opportunity arises in an unforeseen situation. Decentralization promotes initiative and encourages timely decision-making.

Early involvement in planning and timely preparation . The planning of information operations starts at the earliest stage, since the implementation of information activities begins even before the start of the operation.

Timeliness and speed . In order to achieve effectiveness, military information activities need constant monitoring and evaluation, which allows shortening the time for making informed decisions and for carrying out actions.

Continuity and duration . Activities related to information operations are conducted continuously, consistently and consistently in peacetime, crisis, conflict and post-conflict situations at all levels.

Monitoring and evaluation . The successful implementation of information operations depends on the continuous monitoring and evaluation of the short-term and long-term results of all activities conducted. This is achieved by gathering information from all possible sources and analyzing the results achieved. The establishment of changes in the behavior of the opposing forces, in the attitude of the civilian population, in the manifestations of civil unrest, etc. are used in evaluating the effectiveness of information operations.

1.3. Role and characteristics of strategic communications - connections and dependencies with information operations

In order to successfully achieve the objectives that commanders set, information operations should be fully integrated and coordinated with all other activities, events and actions carried out by the armed forces and civilian structures having a relationship and role in the area of operation as part of the forces of NATO. In order to achieve the desired effects, senior staffs, attached and subordinate commands along with the strategic and political level need to coordinate and synchronize their approaches in pursuit of maximum synchrony. This could be achieved through detailed, precise and comprehensive coordination of effects in the parameters of the information environment and related military actions at all levels from strategic to tactical within the limits of a common framework considered as strategic communications. Commanders should ensure that any information activity, the execution of which is likely to affect or influence others in the area of interest, needs to be coordinated and synchronized in advance with others in its sphere of influence.

Conclusions to the first chapter

1. Information operations is a staff function aimed at achieving a cognitive effect through the application of pressure, manipulation of information and perception of the target audience related to their voluntary choice.

2. The main attributes and principles of information operations are closely related to the information environment, to the processes of planning and targeting within the operations, which is a major component in building capabilities for conducting information activities.

3. Strategic communications have a leading role in creating cognitive effects at the military-political and strategic level as a result of planning and conducting information activities, which are their fundamental tool and responsibility.

Second chapter. **PROCESS OF BUILDING AND DEVELOPING CAPABILITIES IN THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF BULGARIA AS A FOUNDATION OF INFORMATION OPERATIONS**

Building, maintaining and improving the capabilities of the Armed Forces to conduct operations is achieved by the implementation of a sustainable, targeted and flexible policy. The armed forces develop balanced capabilities across all components with a unified command and control system in peacetime, in war or a similar environment (situation), and in crises as a set of indivisible imperatives.

When we look at the basic planning approach based on capabilities, the interconnectedness and complementarity of functions and characteristics that are strictly dependent and regular on each other and at the same time determined by the need for their presence and use are striking. We can argue that there is no capability that exists independently and separately from a given structure, organization, personnel, platforms, systems and procedures that are in fact its carriers. An integral part of the development of an individual ability is the maintenance, development and construction of the individual components of the ability.

2.1. Defense Planning Process (Capability-Based Defense Planning)

Defense planning is a set of activities for determining, building and developing the necessary capabilities and the related human, financial, material and other resources and services to achieve the objectives of the defense and to fulfill the obligations of the Republic of Bulgaria in the system of collective security and defense. The purpose of this process is to protect and assert national interests by building, maintaining and deploying defense capabilities adequate to the security environment and by building interoperable modern armed forces with a unified system of command and control in peacetime and in crises. The object of planning is the armed forces and civil resources from the transport and communication system, health care, construction, economy, energy, agriculture and forestry and other elements of the civil infrastructure.

The planning activities of the non-military component of the country's defense capabilities are regulated by normative acts ensuring the country's defense readiness.

The planning of the non-military component of defense capabilities is carried out in accordance with the needs of the military component.

The National Defense Strategy considers defense capability as the ability to perform an action/actions to achieve a specific objective/objectives or a desired end result under certain conditions and in accordance with accepted standards. Defense capability is a set of the following imperatively indivisible components: doctrines, organizational structure, training, material resources, personnel, command and control, infrastructure, interoperability. Each structural element of a defense system may have more than one capability, and each capability may be provided by more than one of its structural elements. In accordance with the capability-based approach, it should be considered that there is no capability that exists independently and separately from a given structure, organization, personnel, platforms, systems and procedures that are in fact its carriers.

Maintaining, developing and building the individual components of a capability are integral to the development of that capability. A key stage of the defense planning process is determining the capabilities that will be needed in operations now and in the next ten to fifteen years. For this reason, an essential tool for determining the required capabilities is operations planning. Through it, the national strategic objectives defined are decomposed into military objectives, possible operations and tasks, and these, in turn, into forces and means necessary to fulfill these tasks in operations.

Considering that "the defense of the Republic of Bulgaria is a system of political, economic, military, social and other activities to ensure a stable security environment and to prepare and implement armed defense of the territorial integrity and independence of the state", the planning of defense together with the planning and conduct of operations are systematically defining elements for the country's defense. Planning, preparation and use of capabilities in operations are regulated in a separate set of national conceptual, doctrinal and application documents, through which all the details necessary for the practical implementation of individual activities or tasks are determined. These documents are also used in the defense planning process, based on which response/action options, possible operations and the necessary tasks/actions in these operations are determined. The development, agreement, adoption, implementation and conduct of all these documents are carried out according to the Guide for the Development of National Conceptual and Doctrinal Documents of the Armed Forces, with the drafts of the basic and supporting doctrines being adopted by the Defense Capabilities Council and on the proposal of the Chief of Defense are approved by the Minister of Defense.

Depending on the time frame, the defense planning process is organized and conducted through the implementation of sequential activities covering a period of 10-15 years (long-term planning), up to 6 years (medium-term planning) and 1-2 years (short-term planning). Long-term planning is in sync with the defense policy, strategic goals (including guidelines for their achievement), structure and visions for the development of the organization as part of the long-term national security policy.

The defense planning process is a sequence of the following stages: "Defense Policy Formation", "Capability Planning", "Programming", "Budgeting" and "Implementation and Reporting". As part of the implementation, the "Project Management" process is implemented.

2.2. Capability Planning

In the Capability Planning stage, changes in the security environment and policy decisions are "translated" into capabilities needed to achieve defense objectives. The stage includes the following activities: defining the missions and tasks of the armed forces, determining the required capabilities, analyzing the available capabilities, analyzing the compatibility, developing and selecting options to overcome the shortage of capabilities, developing a Plan for the development of the armed forces, developing of the Investment Plan-Program of the Ministry of Defence.

The essence of this stage is to determine the defense capabilities that will be needed for the next 10-15 years and to draw up a plan for their maintenance, development and construction. The stage is repeated every 4 years (when conducting strategic or periodic defense reviews) or, if necessary, every 2 years.

Outputs of the stage are:

- Armed Forces Development Plan;
- Investment plan-program of the Ministry of Defense;
- A prioritized list of abilities.

The Permanent Secretary of Defense directly directs and is responsible for defense planning. At this stage, the Chief of Defense directs and is responsible for determining the necessary defense capabilities, agreeing with the Minister of

Defense on the main military-political objectives, military-political scenarios and principles in which the country's military and civilian capabilities are used for its effective defense .

2.3. Determining the required capabilities

During this step, the assigned tasks/actions are grouped by similarity (domains) and by structures (formations) that will perform them in the established planning scenarios.

This step includes:

- developing or updating mission/capability areas;
- determining the profile of the scenarios;
- consideration in the Defense Capabilities Council.

Mission/capability areas group together similar or interrelated tasks that require detailed planning documents to be developed independently or jointly. These tasks are either specifically defined for the possible operations or arise from an accepted legal act and can be performed in peacetime, emergency or wartime.

A scenario profile is developed based on established concepts of operations, established task lists, task performance conditions, task performance standards and criteria. It presents the overall picture of planned actions under the possible operations and summarizes in it all tasks/actions (required capabilities) determined to be performed by the armed forces under all possible operations of the planning scenario.

The profile of the relevant scenario must necessarily include the type and the required amount of troop units forming the package of forces for which there is an assigned task (capability). This package of forces and their mission/action capabilities are the minimum capability requirements that will achieve the objectives of the operations. Quantification shall take into account all findings and operational requirements arising from threat and risk assessments to be covered by the force, including the required non-military capabilities (support in the interest of the operations of the armed forces). This seeks to achieve an appropriate mix of combat-capable forces so as to meet the requirements for relevant capabilities to conduct

operations not only in terms of their scale, but also in terms of intensity, type, distance from permanent basing/deployment points and duration .

The composition and quantity of the necessary forces and their capabilities, including non-military capabilities, are determined taking into account the quantitative and qualitative requirements for conducting operations under a scenario or combination of scenarios requiring the maximum amount of forces. For operations under the remaining scenarios, it is assumed that they will be conducted from the formations defined as the required kit for this "hardest" option.

The required readiness within the set of forces is determined for the timely and successful performance of tasks in the operation requiring the fastest response in the relevant scenario with the highest level of security risk. The determined size and composition of the force set is tested for feasibility through a stress test (command and staff exercise or other appropriate form). As a result of the check (stress test), the package of forces is adjusted/supplemented.

In an appendix to the profile for the relevant scenario for the required formations (force package), a description of a troop unit can be included - for each required structural element (formation or group of formations) for which there is a task, supplemented by the conditions of the task and performance standards . It describes the necessary capabilities that the formation/structure/group of formations must possess in order to accomplish its assigned task/mission (individually, jointly, or cooperatively) according to the specified conditions and standards. The description is done by type modules that receive mission and tasks in an operation and will implement the "Planning" function of an operation/mission/task and elements carrying unique capabilities.

2.4. Analysis of available capabilities

Analysis is an activity aimed at describing existing capabilities. It also includes detailing and assessing the existing structure of the armed forces to perform tasks in operations. As a result of these activities, three main documents are being developed: "Profile of Existing Mission/Capabilities Areas", "Profile of Existing Capabilities" and "Force Structure".

When describing the capabilities, analysis, evaluation and systematization (general description) of the current capabilities of existing structures to perform

tasks/actions in operations (the existing capabilities) are carried out so that they can be compared with those determined as necessary to find the difference.

Based on the capability descriptions from the troop formation profiles, mission/capability area managers develop:

- Profile of existing mission/capability areas with information on the current status of existing capabilities in the relevant area. This description is "opposite" and follows the format of the Profile of Required Mission/Capability Areas , presenting a summation of all current capabilities of existing formations (structural elements) to perform tasks/actions in operations.

- Profile of existing capabilities with information about the current state of existing capabilities under the relevant scenario. This description is "opposite" and follows the format of the Scenario Profile, presenting a systematized summation of all the current capabilities of the existing structural elements to perform tasks/actions in the operations of that scenario. In the descriptions, for each of the available capabilities, a forecast should also be made about the period for which the given capability will be available and what resources will be required to maintain it for at least the next six years. This provides a clearer picture of the need to develop the capabilities currently available but expected to be in short supply in the short term.

The assessment of the existing structure of the armed forces (AF) is carried out in order to assess the possibilities of carrying out the assigned tasks and to develop, if necessary, an adequate structure of the AF to meet the requirements. The assessment of the existing structure is tied to the mission/capability areas. This is done through the preparation of a capability area matrix, in which the elements of the existing organizational structure and the task lists required to accomplish the missions are entered, grouped into the relevant capability areas and arranged at the appropriate level - strategic, operational and tactical.

After comparing the existing structure of the Armed Forces with the capability areas, the structure of the Air Force to meet the requirements of the operations is determined. The output was formulated in the "Required Structure of the Armed Forces" report. When developing the structure of the Air Force, the smallest and largest structures are determined, which will receive missions and tasks for the operation and will plan the actions of their elements, as well as their type and size (minimum name, organization and basic parameters). If there is a need to change the accepted levels of command, they are described in the document as scope and specific tasks.

2.5. Use of the Armed Forces

Under the form of use of the armed forces is understood the external expression of the order and the way of their use to fulfill their set goals and achieve the desired end state. The main forms of use of aircraft are operations. Armed forces formations can participate in alliance or coalition campaigns, large-scale operations and operations.

2.6. Match Analysis - Capabilities to Missions and Tasks

The following activities are included: determining the areas where existing capabilities are sufficient; identifying areas where existing capabilities are redundant; determination of the deficit of the necessary capabilities of the Air Force to fulfill their assigned missions and tasks; prioritizing capabilities and validating the list.

2.7. Develop and select military response/action options

It includes the following activities: development of options to address the capability gap, development of detailed options, consideration in the Armaments Council, the Program Council and the Defense Capabilities Council.

2.8. Development of a Plan for the Development of the Armed Forces

This step includes the following activities: development of the Plan for the Development of the Armed Forces, consideration in the Defense Council, submission for agreement and approval by the Council of Ministers of the Republic of Bulgaria. The key documents required for the development of the Plan are the

established Concepts for Addressing Capability Deficits, an established Prioritized List, the established Required Force Structure, Scenario Profiles and Capability Areas.

2.9. Development of an Investment Plan-Program

The investment plan-program aims to ensure the acquisition of the "material" component of the capabilities laid down in the Armed Forces Development Plan. It is developed in large part on the basis of concepts with selected options to address the capability gap and forms the single integrated framework of capital expenditure, including the acquisition, integrated logistics support, decommissioning and/or modernization of weapons, equipment, equipment and infrastructure of defense, through the implementation of investment, infrastructure, international and other projects. The Investment Plan-Program brings order and transparency to the spending of funds for capital expenditures from the budget of the Ministry of Defense and identifies the main directions for the modernization of the Bulgarian Army, with the main principle being the achievement of a balance between the needs of the capabilities of the armed forces and the allocated (available and estimated) resources.

2.10. Planning operations at the operational level

The defense of the Republic of Bulgaria is a system of political, economic, military, social and other activities for the provision of a stable security environment and for the preparation and implementation of armed defense of the territorial integrity and independence of the state. Defense planning together with the planning and conduct of operations are systemically defining elements for the defense of the country - processes that regulate the necessary capabilities of the armed forces for conducting and participating in operations. The operational level of planning is fundamental because it is where campaigns and large-scale operations are planned and the basic capability requirements underlying the plans for operations and campaigns are formed.

Conclusions to Chapter Two

1. Capability-based defense planning is a method that regulates defense planning and determines the capabilities and resources necessary for their implementation in the context of the country's defense and Bulgaria's commitments to the NATO collective defense system.

2. Adapting the armed forces to the demands of a changing environment requires maintaining a continuous, rational force planning process, supported by thorough analytical research and translating the capabilities identified in the plans into adequate force structures.

3. The analysis of the processes of defense planning based on capabilities, as well as the planning of operations at the operational level, show that they are closely related and are the fundament for generating the necessary capabilities of the armed forces to conduct information activities in the context of information operations.

Third chapter. ANALYSIS OF THE CAPABILITIES OF THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF BULGARIA TO PARTICIPATE IN INFORMATION OPERATIONS

The changes that occurred in the last decade of the last century caused the Armed Forces of the Republic of Bulgaria to function in a new security environment. They imposed new political and economic views on the construction, development and use of the armed forces. As a result, defense reviews were conducted and new normative documents were adopted, as well as plans for the construction and development of the armed forces.

These changes led to the need for changes in the structure, composition and tasks of the armed forces to be able to cope with the new challenges. The approach to planning, building and developing capabilities aims to preserve needed capabilities, develop missing capabilities, and achieve a balance between needed capabilities and available resources. These capabilities are associated with specific missions and scenarios for use by the armed forces.

3.1. Available capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria to conduct information operations

When considering the capabilities of the armed forces, it is necessary to first define them. In Art. 48 of the Law on the Defense and Armed Forces of the Republic of Bulgaria, they are defined as follows: "The armed forces are military and specialized formations and their associations created by the state, subject to a specific organization and order of functioning, which possess and use military and special means for action to ensure the goals of the country's defense".

The National Security Strategy adopted in 2011 defines the main guidelines and tasks for the achievement of goals, towards which the Armed Forces of Bulgaria have concentrated their forces. In connection with the necessity that has arisen, the National Security Strategy has been updated with a Decision of the National Assembly of March 14, 2018. It outlines the current directions in which the Armed Forces of the Republic of Bulgaria should focus their efforts to fulfill the national interests, priorities and commitments to NATO.

The Armed Forces of the Republic of Bulgaria have certain objectives, which include the protection of national interests, guaranteeing the territorial integrity, independence and security of the country. They work together with their allies to counter potential threats and achieve victory, as well as take actions to contain long-range threats from the country's borders to maintain international peace and security. In accordance with these goals, the armed forces of the Republic of Bulgaria maintain and develop the necessary capabilities for prevention, defense and response to potential threats for the implementation of the national defense policy. They are ready to carry out their tasks independently or together with their partners from NATO and the European Union.

According to the National Defense Strategy, it is necessary for the Republic of Bulgaria to continuously update the capabilities of its armed forces so that they correspond and are adequate to the changes in the security environment. Their construction and development is based on the principles of integration, mobility, sufficiency, priority, compatibility, efficiency, adaptability and modularity. They follow the principle of unity of forces, combined with optimal use of resources, with clear unity of command and organizational subordination.

We could define the term "defensive capability" as the ability to perform an action/actions to achieve a certain objective/objectives or a desired end result under certain conditions and in accordance with accepted standards. Capability is composed of the following imperatives, which are indivisible components, namely: doctrine and concepts, organizational structure, training, material resources, personnel, command and control, infrastructure, interoperability.

Each structural element of a defense system may have more than one capability, and each capability may be provided by more than one of its structural elements. From what has been said so far, it is clear that each capability as a structural component of the defense capability has the same definition and structural imperatives, including the operational capability and the capability to conduct information operations.

When examining the Plan for the Development of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria until 2026, it is striking that basic activities that have a direct impact on the achievement of cognitive effects in the target audience, namely civil-military relations and public relations, are not affected, which in turn are directly related to information operations and the results of their implementation. The positive aspect of the Plan is that information and cyber security, as well as the command and control system, are heavily advocated, which will enable the armed forces to be able to respond adequately to any threat arising in this part of the information domain, in which said abilities affect.

We must ask how our armed forces, whose capabilities do not include information operations, will be able to plan and conduct such operations if they do not develop such skills. The answer lies in the future perspective for the development of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria, where we must have the ambition to develop capabilities for the conduct of information operations, then, through the formulation of an information strategy and policy for these operations, they must become the basis for the development of this type of activities. They should then be integrated into the doctrines of the Armed Forces and into plans for their future improvements, and finally, a specific Doctrine for Information Operations should be drawn up. At the moment, the country's armed forces do not have a clearly defined vision for their future and lack an information strategy and policy for information operations. A new "Doctrine for Information and Psychological Operations" is being developed, and the existing one seems redundant, as it is tied to NATO doctrinal documents that are no longer relevant, but have been replaced by new ones.

When considering possible progress in planning and conducting information operations by the Armed Forces of the Republic of Bulgaria, it is important to do so while taking into account the current and future capabilities and skills we need to develop for information operations. Interoperability between our armed forces and those of our partners must be at a level that allows the effective execution of multinational joint operations. This compatibility can be achieved by building capabilities that match the shared ambitions, goals and standards of the partnership. By studying information operations as a whole and considering individual

information activities in the context of analytical mapping, we can determine the current state of our own information operations capabilities and identify directions for their improvement.

Analyzing the organizational structure and resources used for information operations, we can conclude that currently the country's armed forces do not have established structures for the implementation and/or participation in information operations.

There are functioning media centers, psychological operations units, civil-military cooperation teams, electronic warfare specialists, and cyber defense teams, which contribute to some extent to the accomplishment of tasks through the information activities considered as components of information operations. However, no effect is achieved from their activities due to the lack of a central body at the strategic level with the exemplary name "Center for Information Operations" and at the operational level - "Working Group for Information Activities", where the necessary knowledge about the nature, content, planning and conducting information operations.

The planning and implementation of information operations is impossible without the presence of established structures filled with well-trained and prepared personnel capable of participating in their implementation. And since these operations are mainly conducted at the strategic and operational level, the key human factor involved in them must be composed of senior officers with the necessary qualification training. However, the training of personnel at the Military Academy "G. S. Rakovski" in the field of information operations is extremely scarce in one of the key specialties "Strategic management of the defense and armed forces", and the situation is identical for the trainees in the "Strategic course".

After summarizing the considered aspects of information operations capabilities, we can conclude that currently the armed forces have underdeveloped or severely limited capabilities for them. These capabilities are not included in the current Armed Forces Development Plan, which creates a significant gap in terms of the regulatory framework. The analysis made emphasizes that the armed forces lack the capabilities to plan and conduct information operations.

From the data presented, it is clear that currently the armed forces of the Republic of Bulgaria have very limited capabilities for planning and conducting information operations and are not able to carry them out independently in the entire range of applicable information activities. They can only partially participate in some of their components and that in conducting joint information operations in a

coalition format , where activities related to our missing or underdeveloped capability imperatives are taken over for implementation by NATO structures in which these elements are available. Which means that the armed forces of the Republic of Bulgaria can support the conduct of NATO information operations only in the part with available developed imperatives of capability for the implementation of a given information activity.

3.2. Integrating and coordinating information operations into the operations planning process as a capability

The Defense Review process is vital to initiate capability building in the armed forces, including capabilities related to information operations, which lays the foundations for their future development and integration with the security and defense system. On the other hand, this process is directly dependent on the political will and ambition for the creation of an instrument that essentially contains and handles information activities, techniques and tools of information operations. Such a tool would be a key factor in ensuring stability and predictability in all domains of the security environment and would greatly assist the national security and defense system in achieving its objectives in the most effective and efficient manner. This becomes possible as a result of the creation of cognitive effects at the strategic and operational level while spending a comparatively smaller resource compared to other kinetic tools embedded in the national security and defense system.

In connection with the above, an experiment was conducted at the operational level according to the Order of the Head of the Military Academy "G. S. Rakovski" No. SI29-RD02-274/20.04.2023. It was accepted that the necessary capabilities for conducting information operations, presented through information activities and representing components of information operations, have been developed. At the same time, it clearly shows the important role of their integration at the operational level and the cognitive connections with the need for their integration at the strategic level as well. Through the experiment, the applicability of the built capabilities for conducting information operations in operation planning according to the COPD v.3.1 comprehensive approach directive in operation planning was verified, specifically in phase 3 - "Operational assessment" of the operation planning process at the operational level. For this purpose , a model reflecting activities for coordinating information operations in the planning process at the operational level was applied .

Information operations require integration as a central element, since every action must create a cognitive effect. For this reason, it is necessary to ensure that the personnel involved in information operations are fully involved in the activities of all headquarters and their components and are informed in detail regarding all conducted activities related to the combat rhythm of the operation.

The basis of the experiment is the established Working Group for Information Activities (WGID), which is responsible for coordinating information activities within the headquarters at the operational level. It is managed by a designated Commander of Information Operations or the Chief of the Communications Directorate and functionally by the Commander of the Joint Task Force. Organizationally, the RGID staff convenes as a subgroup of the Information Operations Coordinating Council, if one is formed, or more likely the Strategic Communications Coordinating Council, and functionally as a subgroup of the Joint Operations Planning Group.

A key component of the integration and coordination of information activities, generated and implemented in the planning process, is the "Algorithm for deconflicting information activities" in the form of a comparative matrix (appendix 3 of the dissertation). It supports the selection of the most appropriate information activities to achieve the desired result in each stage and/or phase of the operation. This is realized by comparing each information activity to the others in order to check whether their combination conflicts with each other or has a synergistic effect.

The algorithm allows it to be applied to any center of gravity, critical point, effect and/or event that planners deem necessary to be affected by information operations. This in turn represents a significant contribution to the planning process by introducing components of standards and integration models. The experiment also shows the essential role of the capabilities to conduct information operations, manifested by integrating information activities in the planning process of operations conducted by the Armed Forces of the Republic of Bulgaria both at the national level and in an alliance format.

3.3. Modeling of organizational structures as a basis for building the capabilities of the armed forces for planning and conducting information operations

Achieving information superiority in an information adversarial environment is becoming a mandatory component in planning and conducting operations in a

national and joint format, as well as in ensuring optimal predictability in the behavior of the components of the security environment. This kind of superiority is not constant and is relative and temporary in nature and can be realized through the capabilities of conducting information operations. Therefore, it is important to include such operations in the possible future plan for the development of the armed forces of the Republic of Bulgaria.

The next step should be to draw up a national information strategy and information operations policy, but it is important to look again at the relevant national legal acts. This is necessary because in the National Security Strategy the use of cyberspace and hybrid methods of influence are defined as a threat: "In the context of hybrid methods of warfare, national security threats are the targeted actions of states, public and non-state companies and organizations , oriented towards achieving specific or strategic goals'.

Next is the construction of a structure for strategic communications, as their role should not be underestimated. They represent a key tool for the leading NATO member countries to achieve the results they want both in crisis management and in the pursuit of alliance and national interests. An extremely important process, but unfortunately, in the composition of our armed forces, there is currently no established structure to be engaged in this.

Building capabilities for conducting information operations is directly related to three main aspects: providing up-to-date concepts, doctrines and models regarding information operations; development and improvement of already existing capabilities related to information activities; building new capabilities for information activities in the armed forces of the Republic of Bulgaria. Here we should emphasize that the structures and processes mentioned in the above lines are directly related to the development of all three aspects.

The proposed structure and core responsibilities of the center are subject to change and development. The creation of such a center would have a positive impact not only on the construction and development of the capabilities for conducting information operations by the armed forces, but also on their participation in multinational information operations.

The center would play an important role as the main command structure that would coordinate and prepare the armed forces and the country not only for information operations but also for a new type of military action known as information warfare. This approach would have a strong deterrent effect against possible informational or military aggressions. The participation of the armed forces

in possible conflicts or operations would contribute to a significant reduction of resources and losses. Protection from malicious information attacks would have a beneficial impact on the country's political, economic and financial stability. This would also have a positive effect in the social sphere, where foreign influence has reached unacceptable proportions. Protecting our culture and values would have an extremely beneficial effect on the present and future generations, which would help preserve our national identity in a globalizing world. Finally, the need for specialists in the field of information operations would stimulate the scientific potential and help to retain qualified specialists in the country. The training of military personnel for work in the Main Center for Planning and Coordination of Information Operations and in the Working Group for Information Activities can be carried out by participating in courses after graduation from the Military Academy "G. S. Rakovski" or other equivalent educational institutions.

Conclusions to Chapter Three

1. The review of the capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria shows that there is a shortage of key documents and structures, as a result they cannot conduct information operations independently in the full spectrum of information activities.

2. The absence or expired relevance of strategic documents, such as Information Strategy, Information Policy and Doctrine for Information Operations, prevents the construction and development of national capabilities for conducting or participating in information operations successfully and in time.

3. Planning and conducting information operations by our armed forces can be achieved by building new and developing the current capabilities of the armed forces to conduct information activities.

4. The development of the existing and building up of new capabilities for the implementation of information activities would be contributed by the implementation of the proposals unveiled in the present chapter of the dissertation as a model "Working Order of the Working Group for Information Activities" and the creation of the "Main Center for Planning and Coordination of Information Operations".

III. GENERAL FINDINGS, SUGGESTIONS AND CONCLUSIONS

As a result of the work on the dissertation, the following general conclusions were drawn:

1. The main attributes and principles of information operations closely related to the information environment, planning and targeting processes define them as a staff function aimed at achieving cognitive effects by purposefully influencing the willful choice of the target audience.

2. Strategic communications is a process with a key role in planning and conducting information operations at a strategic level, as well as in achieving cognitive effects as a result of their activity, which are long-lasting and aimed at preserving information superiority and achieving information advantage.

3. Capability-based defense planning is a method that integrates assessments of the current state of the armed forces and designs the construction of future structures representing unique capabilities. Defense planning and operational level planning are closely related processes key to the development of the armed forces' future information operations capabilities.

4. The information operations task force is an important part of any operational-level headquarters, enabling the effective incorporation of the effects of the information operation in support of the operation's mission, goals, and objectives. In national conditions, a major problem is, on the one hand, the absence of doctrinal documents and updated doctrine for information operations, and on the other, the lack of structures and capabilities in the field of information operations.

5. The Armed Forces of the Republic of Bulgaria are not capable of conducting information operations independently using the entire spectrum of information activities. The lack of important strategic documents in this area, for example an up-to-date vision for the development of the armed forces, information strategy and information policy, makes it difficult to successfully and promptly build and develop the capabilities of the Bulgarian armed forces related to the conduct of information operations.

6. The development of the capabilities of the armed forces related to planning and conducting information operations, as well as their integration at the operational level, can be achieved through the implementation of the proposed model "Working Order of the Working Group on Information Activities". On the other hand, the

creation of a Main Center for Planning and Coordination of Information Operations would contribute to expanding the scope of the entire range of information activities and their integration and coordination in the national security system.

Taking into account the entity of the subject, considering the construction of the capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria in information operations, and with the aim of developing their operational capabilities, it can be considered as necessary:

1. To be developed a model, the implementation of which will guarantee the timely updating of doctrinal documents and their maintenance in accordance with the normative documents adopted in NATO in the field of information operations. Also, a permanent Information Operations Policy should be developed and adopted.

2. To be created a "Main Center for Planning and Coordination of Information Operations" as a permanent functional structure to support the leadership of the country and the armed forces in conducting or participating in information operations.

3. When planning operations by the armed forces or conducting staff training in a national format, a working group for information operations should be appointed to practically support the operation in its departmental aspects according to the proposed model.

From what has been said so far, we can conclude that the development of capabilities to conduct information warfare and information operations has a long history, but not in the Bulgarian armed forces. The lack of such capabilities is particularly noticeable, preventing the armed forces from participating equally in information operations in a multinational environment. This deficiency can be overcome by adopting the conceptual and organizational approaches presented in the dissertation and implementing the presented proposals. Their implementation will undoubtedly lead to positive effects not only in terms of building capabilities related to the conduct of information operations by our armed forces, but also for their overall development.

The results of the scientific research can find application in the development of normative documents related to the planning and implementation of information operations, as well as serve to initiate the process of building capabilities related to the implementation of information operations. Also, the dissertation work can

contribute to updating curricula and programs through the introduction of additional experience related to the study of information operations and the conduct of courses at the Military Academy "G. S. Rakovski", "Vasil Levski" National University, "Georgi Benkovski" VVVU and "N. Y. Vaptsarov".

IV. CONTRIBUTIONS TO THE DISSERTATION

Scientific contributions

1. The theory of planning and conducting information operations has been enriched by building the capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria.

Scientific and applied contributions

1. Based on comparative analysis, the lack of capabilities of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria for planning and conducting information operations has been deduced.

2. The necessity, applicability and effectiveness of the proposed model "The order of work for the Working Group for Information Activities" in the planning of information operations within the joint forces have been proven.

3. The need of a specific department like structure was identified and its organizational structure was proposed under the name "Main Center for Planning and Coordination of Information Operations", which would contribute to the development of current and the creation of new capabilities in the entire range of information activities.

Technical parameters of the dissertation research

The dissertation has a volume of 163 standard pages (main text) and 22 standard pages with appendices. The literary sources include a total of 57 titles, of which 20 are in Cyrillic, 37 are in Latin, 18 normative acts and internal departmental documents, 4 Internet sources, 6 figures, 2 tables and 8 appendices. Number of publications on the dissertation – 3.

V. SCIENTIFIC PUBLICATIONS RELATED TO THE DISSERTATION

1. KIRILOV, V., 2022. Information operations in new realities . In: *Proceedings of the 2022 Annual University Scientific Conference , Volume 4* . Research direction "Security and Defense", pp. 63–73. Veliko Tarnovo: Vasil Levski National University. ISSN 1314-1937; ISSN 2367-7481.

2. KIRILOV, V., 2022. Role of information operations in strategic communications and their influence on modern conflicts . In: *Collection of reports from the university scientific conference "Current problems of security" 2022 , Volume 1*. Scientific direction "Security and defense", pp. 318-328 . Veliko Tarnovo: Vasil Levski National University. ISBN 2367-7465; ISSN 2367-7473.

3. KIRILOV, V., 2023. Basic aspects of building the capabilities for planning and conducting information operations by the Armed Forces of the Republic of Bulgaria . In: *Proceedings of the 2023 Annual University Scientific Conference* . Research direction "Security and Defense", p. 1095. Veliko Tarnovo: Vasil Levski National University, ISSN 2367-7481.